

Sayı : 12 .

Sene : 1981 - 1982

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TARİH ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ

*Prof. Tayyib Gökbilgin
Hatıra Sayısı*

EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATBAASI
İSTANBUL — 1982

XVI. ASRIN İKİNCİ YARISINDA KÜREK CEZASI İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Mehmet İpşirli

Osmanlı Beyliği'nde, başlangıçtan itibaren askerî alanda teşkilatlanmaya büyük önem verilmiş, Orhan Bey zamanında Yaya ve Müsellem teşkilatı kurulmuş, Murad Hüdavendigâr zamanında devşirme usulü benimsenerek Yeniçeri ocağının temeli atılmıştır. Bu gelişmeler daha sonraki Osmanlı padişahları zamanında da devam etmiştir¹.

Kara kuvvetlerinde görülen bu teşkilatlanmanın yanında, aynı hız ve ölçüde olmamakla birlikte, deniz kuvvetleri ve donanma sahasında da gelişmeler kaydedilmiştir². Orhan Gazi zamanından itibaren tedricen gelişmeye başlayan Osmanlı donanmasında, Yıldırım Bayezid ve Çelebi Mehmed devirlerinde bir canlanma görülmüştür³. Fatih Sultan Mehmed devri, Türk denizciliğinde bir atılım devri olmuş, Fatih İstanbul'un fethinden sonra derhal güçlü bir donanmanın inşasını istemiştir. Bu devirde Osmanlı donanması Ege ve Karadeniz'de faal rol oynamaya başlamıştır⁴. Doğu siyasetine büyük

1 Geniş bilgi için bk. Uzunçarşılı, *Osmanlı devleti teşkilatından Kapıkulu Ocakları*, I, Ankara 1943.

2 Paul Rycout, *The Present State of the Ottoman Empire*, London 1668, s. 213-216'da bir yabancı gözlemci olarak bunun değerlendirmesini yapmaktadır.

3 Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı*, Ankara 1948, s. 389-391.

4 Türk Kültürü, sayı 117, Deniz Kuvvetleri sayısı, Hazırlayanlar: İsmail Kayabali-Cemender Arslanoğlu, Ankara 1972, s. 102. Genel bir değerlendirme için bk. A. Taneri, *Osmanlı Kara ve Deniz Kuvvetleri, Kuruluş Devri*, Ankara 1981, s. 324-337.

önem veren Yavuz Sultan Selim, doğudaki fütuhatını tamamladıktan sonra donanmanın ve deniz kuvvetlerinin takviyesini istemiş, gemi inşasına en elverişli bir yerde tersane yapılması için Pirî Mehmed Paşa'ya emir vermiştir⁵. Kemal Paşa-zade ile olan konuşması, Yavuz'un donanmaya verdiği önemi açıkca göstermektedir⁶.

Türk denizciliğinin altın devri ise şüphesiz Kanunî Sultan Süleyman devridir. Karalarda kazanılan parlak zaferler, bu dönemde denizlerde de kazanılmağa başlamıştır. Akdeniz'de mutlak hakimiyet sağlanmış, bu hakimiyetin devamını temin ve Avrupa'dan gelecek tehlikeye karşı Osmanlı deniz gücünü birleştirmek amacıyla 1533 de Cezayir Beylerbeyiliği teşkil edilmiş ve bu eyalet, Osmanlı hizmetine girerek büyük başarılar sağlayan Barbaros Hayreddin Paşa'ya tevcih edilmiştir⁷.

Akeniz'deki üstünlük ve hakimiyet Hind Okyanusu'nda da sağlanmış; Osmanlı donanması hacım yönünden ve bilhassa teknik açıdan büyük gelişmeye mazhar olmuştur⁸. Aynı zamanda, haritacılık

5 Ş. Tekindağ, «Haliç Tersanesinde İnşa edilen İlk Osmanlı Donanması ve Câfer Kapudan'ın arızası», *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, C. 2, sayı. 7, İstanbul 1968, s. 66.

6 Lütü Paşa, «Ve kara ahvali tedariki nice mühim ise, deryâ ahvâli andan ziyade mühimdir. Bir gün merhûm Sultan Selim Han, ki selâtinin akl u izân ve adl ü ihsân ile ekremidir, ... Kemâl Paşa-zâde merhuma dimiş ki, Tersaneyi 300 aded yapmak isterim, tâ Galata Hisarından Kâğıthane'ye dek olmak gerek diyü buyurmuş. 'Niyetim feth-i Efrencidir' diyü buyurdukda merhûm Molla dahi, 'Pâdişahım siz bir şehirde mukimsiz, ki anın veli ni'meti bahrdır. Bahr emîn olmayınca gemi gelmez, gemi gelmeyince İstanbul ma'mûr olmaz' diyü buyurmuşlar» şeklinde donanmanın önemini ve konuşmayı verir. *Âsafnâme*, Ankara 1977, s. 18.

7 H. İnalcık, *The Ottoman Empire, The Classical Age 1300-1600*, London 1973, s. 105.

8 Kanunî Sultan Süleyman Devri Osmanlı denizciliği konusunda çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bk. C.H. Imber, *The Administration of the Ottoman Navy during the reign of Suleyman I, 1520-1566*, Cambridge 1970, (Basılmamış doktora tezi); Ş. Turan, «Rodos'un zabtından Malta Muhasarasına», *Kanunî Armağanı*, Ankara 1970, s. 47-117; S. Özbaran, «Galata Tersanesinde Gemi Yapımcıları, 1529-1530» *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, sayı 8-9, İstanbul 1980, s. 97-102.

ve deniz coğrafyacılığı alanlarında çalışmalar olmuş, mükemmel eserler vucuda getirilmiştir⁹.

XVI. yüzyılda bu şekilde büyük bir gelişme kaydeden donanmanın, özellikle deniz savaşları zamanında, ihtiyacını karşılamak için kürekçi olarak muazzam insan gücüne ihtiyaç duyuluyordu. Katib Çelebi'nin belirttiğine göre Kanunî'nin 1537 İtalya ve Adriyatik seferinde memleketin muhtelif yerlerinden toplanmış 30.000 kürekçinin ve 1574 Halkulvâd seferinde ise 48.000 kürekçinin hizmette bulunduğu anlaşılmaktadır¹⁰. Ayrıca nakliye için kullanılan gemilerde de kürekçiye ihtiyaç vardı¹¹.

İmparatorluğun gelişmiş döneminde bu ihtiyaç, avâız vergisi, forsa ve birde kürek cezası şeklinde üç kaynaktan karşılanıyordu¹².

1. Avâız vergisi nevinden kürekçi toplanması : Katib Çelebi, 1501 Midilli seferinin, avarız ve kürekçinin vergi olarak reayaya konulmasına sebep olduğunu ve bunun daha sonra adet olarak her yıl alındığını bir rivayet olarak vermekte ise de¹³, daha önceleri de bu verginin mevcut olduğu şüphesizdir¹⁴.

Kürekçi ve azab gibi yardımcı kuvvetlerin temin edilmesi için avâız hanesi usûlünün kullanıldığı görülmektedir. Deniz seferinde devlet, kürekçileri mecburî bir hizmet mükellefiyetine tabi tutarak belli ölçüler içerisinde toplamıştır¹⁵. II. Selim'in 975 (1567) tarihli

9 Piri Reis'in *Kitâb-ı Bahriye'si* ve Seydi Ali Reis'in *Mir'âtü'l-memâlik'i* bu konuda en güzel örneklerdir.

Kanunî devrindeki bu gelişmeler ancak bir süre daha devam etmiş, XVII. asırdan itibaren büyük denizcilerin yerini saraydan yetişme kaptan-ı deryaların alması ve deniz tekniğindeki gelişmelere ayak uydurulamaması Osmanlı denizciliğinin gerilemesine sebep olmuştur.

10 Katib Çelebi, *Tuhfetü'l-kibâr fi esfâri'l-bihâr*, İstanbul 1329, s. 49 ve 97.

11 Osmanlı Bahriyesi'nde kullanılan kürekle yürüyen gemileri, Uzunçarşılı, Uçurma, Varna beş çifteleri, Karamürsel, Aktarma, Üstüaçık, Çete kayığı, Brolik, Celiyye, Çamlıca, Kütük, At-kayığı, Kancabaş, Şayka, İşkampavye, Şah-tur, Çekelve, Kırlangıç, Frikate, Kalite, Pergende, Mavna, Girab, Kadırğa, Baş-tarde olarak sıralamakta ve her biri hakkında izahat vermektedir, *Merkez-Bahriye*, s. 454-464.

12 Uzunçarşılı, *Merkez-Bahriye*, s. 482; C.H. Imber, *aynı eser*, s. 85.

13 Katib Çelebi, *aynı eser*, s. 22.

14 Barkan, «Avarız», *İslam Ansiklopedisi*, II, 16-17.

15 Barkan, *aynı mad.*, s. 15-16.

Anadolu Beylerbeyisi ve civarındaki sancak beylerine gönderilen fermanında her yirmi haneden bir kürekçi tayin olunup, kadılar marifeti ile bunun toplanması istenmektedir¹⁶. P. Rycout, yirmi haneden bir kürekçi alındığını, geriye kalan on dokuz hanenin, bu kürekçinin masrafları için 6000 akçe verdiklerini belirtmektedir¹⁷.

2. Harbde alınan esirlerden kürekçi (forsa) olarak faydalanılmasıdır. XV ve XVI. asırlarda bütün Akdeniz ülkelerinde bu yoldan faydalanılmış, bunların kaçmamaları için çok sıkı tedbirler alınmıştır. Forsalığın son derece zor ve ağır iş olduğunda şüphe yoktur. Bu hizmete mahkum olmuş yabancı esirlerden bazıları daha sonra kaleme aldıkları hatıralarında, kendi ülkelerindeki forsa hayatı ile mukayeseler yaparak, Osmanlı ülkesindeki forsa hayatı hakkında farklı bilgiler vermişlerdir¹⁸.

3. Kürek cezası : Yukarıda belirtilen iki insan gücü kaynağının yanında üçüncü bir kaynak ta çeşitli suçlara mahkum olmuş kimselerin (mücrimlerin) gemilerde kürek çekerek cezalarını ifa etmeleridir.

Kürek cezasının ne zaman ortaya çıktığı ve nasıl geliştiği konusunda henüz yeterli bilgilere sahip değiliz¹⁹. XVI. asır ortalarından

16 BA. *Mühimme* VII, s. 241 den naklen Uzunçarşılı, *Merkez-Bahriye*, s. 515; Barkan, Kıbrıs seferi sırasında her 15 avarız hanesinden bir kürekçinin çıkarılmasının emredildiğini, ayrıca bu kürekçilere ödenmesi gereken para için hane başına 80 akçe kürekçi bedeli tahsis edildiğini belirtmektedir. 15 hane ile 20 hane ayrılığının bölge farkından gelmesi muhtemeldir. Barkan, *aynı mad.*, aynı yer.

17 P. Rycout, *aynı eser*, s. 214.

18 II. Philippe'e 1557 de takdim edilen ve yazarı belli olmayan bir hatıratıda (*Türkiye'nin Dört Yılı, 1552-1556*, Çev. A. Kurutluoğlu, İstanbul, Manuel Serrano Y. Sanz tarafından 1905 de yayınlanan metinden tercüme edilmiştir, s. 26), kendi gemilerinde bir sene kürek çekmektense Türkiye'de dört yıl çekmeğe razı olduğunu belirttikden sonra, kendi memleketinde (İspanya) bütün bir yıl çekildiğini, ayrıca kendi memleketlerinde çok az peksimet verildiğini, Türkiye'de ise doyasıya verildiğini ve daha iyi olduğunu yazmaktadır.

Buna mukabil Baron W. Wratislaw (*Anılar, «16. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'ndan Çizgiler»* İstanbul 1981, s. 125-127)'de çok kötü bir tablo çizmekte, Türkiye'deki forsa hayatının ağırlığını anlatmaktadır.

19 Kısa olmakla birlikte, bu konuda en ciddi bilgi Uriel Heyd tarafından *Stadies in Old Ottoman Criminal Law*, Yayınlayan: V.L. Ménage, Oxford 1973, s. 304-307 arasında verilmiştir. Müellif, Osmanlı ceza hukukunda suçlulara verilen cezalar arasında sekizinci olarak kürek cezasını incelemektedir.

itibaren gittikçe artarak bu yola muracaat edildiği, hatta batıda kürekle çekilen gemilerin rağbetten düşerek, daha mütekâmil gemilerin yapıldığı dönemlerde, Osmanlı ülkesinde hala kürekle çekilen gemilerin kullanıldığı, bu sebeble kürekçiye daha sonraki devirlerde de ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır²⁰.

XVI. asrın ikinci yarısına, özellikle Kanunî Sultan Süleyman'ın son yılları ve II. Selim'in saltanatı devrine ait a) Mühimme Defterleri²¹ ve Ru'ûs Defterleri²² ile b) Konuyla ilgili bazı müstakil defterlerde²³ kürek cezasına ait pek çok hüküm bulunmaktadır. Bu kaynaklardan hareketle, kürek cezasının mahiyeti ve tatbikatı hakkında bilgi edinmek mümkündür.

A. Kürekle ilgili hükümlerin gönderildiği yetkililer :

Devletin Anadolu ve Rumeli kesiminde kadılarına (kaza²⁴ ve eya-

20 Kürek cezasının XIX asırda da devam ettiği görülmektedir. BA. *Ayniyat Defteri* Nr. 624 ve 625 tamamen kürek cezasına aittir. 22. Zilhicce 1266 - 15. Receb. 1271 (29. Ekim. 1850 - 3. Nisan. 1855) tarihleri arasındaki hükümleri ihtiva eden defterin kapağında «Vaz-ı küreğe dâ'ir buyuruldu-yı sâmî defteridir» yazılıdır. Aynı mahiyette 625 nolu, 12. Muharrem 1274 - 2. Şa'ban. 1276 (2. Eylül. 1857 - 24. Şubat. 1860) tarihleri arasında kürek cezası ile ilgili hükümleri ihtiva eden defterin kapağında da benzer bir ifade bulunmaktadır. Şüphesiz bu iki defterin incelenmesi, bu cezanın XIX. yüzyılda aldığı değişik şekilleri gösterecektir. BA. *Hatt-ı Humâyûn tasnifi* içerisinde de bir çok hükümler bulunmaktadır. Bk. nr. 24822 (H. 1242 tarihli), nr. 24757 (1247 tarihli) ve 24442 A (1245 tarihli) numaralı hükümler örnek olarak zikredilebilir.

XIX. yüzyılda bu cezanın edebiyatımıza da girdiği Ziya Paşa'nın «Milyonla çalan mesned-i izzette ser-efrâz Bir kaç kuruşu mürtekibin câyı kürektir.» beytinden anlaşılmaktadır. Ancak bu dönemde cezanın mahiyeti değişmiştir.

21 *Mühimme Defterleri*'nden II, III, IV, V, VII, XV nolu defterler burada kullanılmıştır.

22 KK. *Ru'ûs Defterleri* arasında bilhassa 225 nolu defterde bir çok hüküm bulunmaktadır.

23 BA. KK 677; *İbnülemin Tasnifi*, Adliye 3 ve 4 nolu defterler misal olarak verilebilir. KK. 677 nolu defter baştan ve sondan eksik olmakla birlikte tamamen kürek cezası ile ilgilidir. Kanunî'nin saltanatı sonlarına ait hükümleri ihtiva eden bu defterde İmparatorluğun hemen her bölgesinden getirilmiş veya gönderilmiş pek çok kürek mahkumunun ismi bulunmaktadır. XVI. asır ortalarında bu konuda muamelâtın cereyan şeklini ve ifade tarzını yansıtabilme için bazı hükümler burada aynen verilmiştir.

24 *Mühimme* VII, hüküm 1146, Çatalca kadısına hüküm.

let kadıları²⁵), sancakbeyilere²⁶, beylerbeyilere²⁷, kaptanpaşaya²⁸, şehzade lalasına²⁹, mehayif müfettişlerine³⁰ kürek cezası ile ilgili emirler gönderilmektedir.

Çeşitli suçlardan dolayı yakalanan kimselerin cezalarının küreğe çevrilmesi doğrudan doğruya veliyyülemre (hükümdara) ait bir yetkidir. İslam hukukunda belirtilmeyen ve Osmanlılarda da şimdilik, ancak XVI. yüzyıl ortalarında örneklerine rastladığımız kürek cezasının³¹ tesbitini hükümdar adına Divan-ı humayun, daha doğru bir ifade ile Divan-ı humayun'da genellikle kadıaskerler yapmaktadır³². Bilindiği gibi ceza hukukunu ilgilendiren hususlarda padişah adına yetkili olan kadıaskerler³³ cezanın takdirini yapmaktadır³⁴. Bu tesbit ve takdir bazan genel hükümler şeklinde olmakta ve belli suçları işleyenlerin küreğe mahkum olacağı belirtilmektedir³⁵. Bazan da

25 *Mühimme* VII, hüküm 2555, Bursa kadısına hüküm.

26 *Mühimme* VII, hüküm 1362, Kastamonu Beyine hüküm.

27 *Mühimme* VII, hüküm 2438, Kefe Beglerbegine hüküm.

28 *Mühimme* VII, hüküm 412, 417, 454, 514, Piyale Paşa'ya hüküm.

29 *Mühimme* V, hüküm 579.

30 *Mühimme* VII, hüküm 1510, Yanbolu kadısına ve mehayif müfettişine hüküm.

31 bk. U. Heyd, *ayrı eser*, s. 304.

32 Nejat Göyünç, «Osmanlı Ceza Hukuku ile ilgili belgeler», *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, c. I, sayı: 3, İstanbul 1967, s. 40-42. Bu makalenin sonunda verilen örneklerde kadıaskerlerin takdir ve arz ettiği kürek cezası ile ilgili hükümler bulunmaktadır.

33 Fatih Kanununnâmesi (A. Özcan neşri, *Tarih Dergisi*, sayı: 33, İstanbul 1982, s. 36)'de «... Ve şer'-i şerif üzere de'âvi hükmünü kadıaskerlerim buyuruldusu ile yazalar» şeklinde ifade edilmektedir.

34 «Bâ-hatt-ı kadıasker; Yenişehir'de Aydın nâm kimesneyi Hüdâvirdi nâm kimesne yalın yarak ile urup, mecrûh eylediği sâbit olup, müsecceldür' diyü Tırhala Beyi arz eylediği pâye-i serir-i a'lâya arz olundukda küreğe konulmak buyuruldu.» BA. KK. *Ru'ûs* 225.

«Ba-hatt-ı kadıasker: Kazâ-i Evreşe'den Luka nâm zimminin elinde bir uğruluk öküz bulunup, aldığı yeri bulmağa kâdir olmayup, tutulup küreğe konulmak buyuruldu.» KK. *Ru'ûs* 225.

«Bâ-hatt-ı kadıasker: Kaza-i Ruscuk'dan Ramazân nâm kimesne İbrahim nâm yeniçerinin kasiğine taş ile urup, mecrûh eylediği sabit olup, müseccel olmağın, töhmet-i sâbıkası var ise küreğe konulup, eğer yoğise te'dib olunup, kefile virilmek buyuruldu.» KK. *Ru'ûs* 225. Bu ve buna benzer hükümler kadıaskerinin takdirini açıkça göstermektedir.

35 Örnek için bk. *Mühimme* V, hüküm 506; *Mühimme* VII, hüküm 1383.

şahıslar bizzat zikredilerek küreğe konulması kararlaştırılan suçlunun gönderilmesi istenmektedir³⁶. Bazı hükümlerde işlediği bir suçtan dolayı yakalanan kimsenin durumu, işlediği suçu, kadı tarafından bir «Suret-i sicil» ile merkeze bildirilmekte ve cezanın takdiri merkeze (Divan-ı humayun'a) bırakılmaktadır³⁷.

Metin kısmında verilen örneklerden, küreğe mahkum olan mücrimlerin hangi yollarla ve kimlerin vasıtasıyla geldiği, evrakın nereye konulduğu, kime teslim edildiği hakkında bilgi edinmek mümkün olmaktadır.

III numarada verilen dört kişi, Havass-ı Mahmud Paşa kadısının suret-i sicili, Kırkkilise Mirlivasının arzı ve İstanbul za'îminin eliyle (yediyle) gelmiştir. Arz ve sicil suretleri keseye konulmuştur³⁸.

V. numarada verilen suçlu, İstanbul kadısı Perviz Efendi'nin suret-i arzı, Divan-ı âli ser-asesânının eliyle gelmiştir. Suret-i arz kesesinde muhafaza edilmektedir³⁹.

XIX. numarada verilen mücrim, Davud Paşa mahkemesi naibinin suret-i sicili ile gelmiş ve Galata Eminî Ahmed Çelebi'ye teslim edilmiştir⁴⁰.

Buradan da anlaşıldığı üzere küreğe konulacak kimseler bazı hukukî yollardan geçtikten sonra durumu belli olmaktadır.

B. Kürek cezasının hangi suçlulara verildiği hususunun da fermanlardan tesbiti mümkün olmaktadır. Meselâ 7 Zilhicce 966 (10 Eylül. 1559) tarihli Ağriboz sancağı kadularına gönderilen bir fermanda şu hususlara temas edilmektedir : Şer'an cürm-i galizi sabit olup, siyasete müstehak olanların dışındaki mücrimlerin defter edilip, sicil suretleriyle birlikte Anabolu kaptanının adamına teslim edilmesi ve onunda bu kişileri küreğe koymasını; ancak bu bahane ile kendi hallerinde olanlara zarar verilmekten ve ehl-i fesadı himayeden kaçınılması; kaduların kendi kazalarında olan mücrimleri, sabit olan suçlarıyla defter edip, birer suretini İstanbul'a göndermeleri istenmektedir.

36 Bk. *Mühimme* III, hüküm 168, 467; *Mühimme* VII, hüküm 514.

37 *Mühimme* V, hüküm 972; *Mühimme* VII, hüküm 1383.

38 KK. 677, s. 7, metin nr. III.

39 KK. 677, s. 8; metin nr. V.

40 KK. 677, s. 22; metin nr. XIX.

Siyasete müstahak olanların küreğe konulmaması sık sık tekit edilmiştir⁴¹. Ayrıca kürek cezasına çaptırılacakların pîr ve mâlül kimseler olmaması⁴²; suçlulardan fukara hakkı alındıktan sonra, zarar-ı âm ise onların küreğe konulması istenmektedir⁴³. Hükümlerde önemle üzerinde durulan bir diğer husus ise iyice araştırılmadan ve suçu tesbit edilmeden kimsenin küreğe konulmaması ferman olunmaktadır⁴⁴.

KK. 677 numaralı Defterden seçilerek metinde verilen hükümlerdeki suçların çeşidi ve dağılışı

<i>Suçun çeşidi</i>	<i>Hüküm numarası</i>
Hırsızlık :	III/5; IV/1, XI/1, 2, 3, 5, 10, 11, 13, 14,
Çeşitli eşya, mal, hayvan ve para çalınması	17, 21; XII/8, XIII/1; XV/3, 4; XVI/1; XXI/1, 2, 3, 4; XVII/5, 10, 11, 12, 14; XXXII/3, 4, 5, 6, 7; XXXIV/2; XXXV/1, 2, 6, 7; XXXIX/2; XL/1, 3, 5, 6; XLI/3, 4, 6, 7, 9; XLII/2, 3, 4, 6, 12, 19, 20, 22, 24, 25, 27; XLIII/1, 2; XLIV/20; XLV/5, 6, 14; XLVI/2, 3; XLVII/1, 2; XLIX/6; L/4, 24, 25, 26.
Hırsıza yoldaşlık, şeriklik;	XII/1, 3; XXXVIII; XLII/10, XLIII/7;
Hırsızlıkla itham; Yan kesicilik	XLV/1; XLVIII/1, 2; L/2. XLII 11, 15; XLIV/8, 9, 12. XI/6, 7, 8, 9, 12; XXVI/5; XXVII/8, 9; XXXIX/1; XLII/5; XLV/2, 7, 10, 11; L/20, 21.
Kumarbazlık	XLI/2; XLII/1; XLV/9.
Köle soymak	XII/5, 6.

41 *Mühimme V*, hüküm 506; *Mühimme VII*, hüküm 1383.

42 *Mühimme VII*, hüküm 2682.

43 *Mühimme XV*, hüküm 221.

44 *Mühimme VII*, hüküm 2324.

Dini mahiyette suçlar :

Mülhidlik, Kelime-i küfür söyleme, Hapisten kafir kaçırma, müezzine sövme. XV/1; XVII/1, 2, 3; XXV/1, 2; XXVII/15; XL/2.

İçki ve sarhoşluk XII/7; XXII/1, 8; XXIII/1, 2; XXIV/1, 2, 3; XVII/13; XXX.; XXXI; XLV/8.

Adam öldürme, yaralama, katle yardım ve yoldaşlık, cariye dövme amden katil. III/2, 3, 4; VI/1; XII/2; XV/1; XIX/1; XXVII/4, 6, 7; XXXII/2; XXXIII/1; XXXV/5; XLIV/1, 2, 3, 4, 5, 6; XLV/12, 16; XLVI/4; XLIX/4, 5.

Yaramazlık, ev basma, yola inme, fesadlık, harâmilik, zulüm vs. II/1; XI/19, 20, 23; XII/9, 10, 11; XXVI/2, 3, 6, 8, 12, 13, 14, 15; XXVII/1, 2, 3; XXVIII/1, 2, 3; XXXII/1; XXXIV/1, 3; XXXV/3; XXXVII/1, 2, 3; XLI/1; XLII/7, 9, 8, 13, 14, 16, 17, 18, 21; XLIII/8, 9; XLIV/7, 10, 11, 15, 16, 17, 18, XLV/3, 4, 18; XLVI/1, 3, 6; XLIX/2, 3; L/6, 9, 14, 18, 19, 22, 23.

Fuhşiyat : Livata, Şenat, ıdlâl, erkeğe veya kıza güç etme, ırza tecavüz, namahreme tutunma vs. IX/1, 2; X/1; XI/4, 18; XV/2, 6; XXVI/1, 4, 7, 10, 11; XXXIII/2; XL/4; XLI/5; XLII/23, 26; XLIII/3, 4; XLIV/13; XLV/12, 13; XLVI/7; L/3.

Siyasî nitelikteki suçlar : Ruk'a sunma, berat çalma, sahte belge yazma, müzevirlik, ulak döğme, zindandan esir kaçırma vs. IV/1; VII/1, 2; XI/2; XII/4; XXIX/1, 2, 3, 5, 6; XXXV/4; XL/8; XLIII/6; XLIV/9; L/1, 8, 10, 11.

Kalpazanlık : XVIII/1, 2, 3.; L/15, 16, 17.

Dil (Casus) olarak yakalanma XX/1, 2; XXXVI/1, 2, 3.

C. Hükümlerde, genellikle suçluların küreğe konulmak üzere İstanbul'a gönderilmesi, ancak güvenilir kimselerin suçluya refakat etmesi, böylece kaçmasının önlenmesi sıkı tenbih edilmektedir⁴⁵.

Bazan ise, küreğe mahkum edilen kimsenin İstanbul'a gelmeden doğrudan doğruya, ihtiyac olan yerlere gönderilmesi istenmektedir. Meselâ, 12 Safer 975 (18 Ağustos 1567) tarihli Van Beğlerbeğine gönderilen hükümde, Keçek (?) Hüseyin namıyla mâruf kimsenin reyaya zulmettiği bildirilmekte ve yarar adamlarla Rodos'a gönderilmesi, orada küreğe konulduktan sonra, ilgililere teslim edildiğine dair, temessükün merkeze gönderilmesi istenmektedir⁴⁶.

Bazı hükümlerden anlaşıldığına göre, kürekçiye ihtiyacı olan görevliler, merkeze durumlarını arz ederek kürekçi istemekte, Divan-ı humayun da gönderdiği hükümlerde, ihtiyaç sahiblerine kürekçi gönderilmesini emretmektedir.

2 Cumadulülâ 973 (25 Kasım 1565) tarihli, Aydın Beyine gönderilen hükümde Sığla beyi Hızır'ın adam gönderip, gemilerine kürekçi olarak mücrimlerden verilmesini rica ettiğini, ağır cürmü sebebiyle idama mahkum olanların dışındaki mücrimlerin verilmesi ve neden mahkum oldukları hakkında sicil suretlerinin düzenlenerek merkeze gönderilmesi ferman edilmiştir⁴⁷.

D. Serbest bırakılma (İtlak edilme) : Kürek cezasına mahkum olanların suçlarının nev'ine göre bir süre sonra serbest bırakıldıkları görülmektedir.

Cumadululâ 975 (Kasım 1567) tarihli, Piyale Paşa'ya hükümde⁴⁸ İstanbul'da su nazırı olan Hasan, bazı haram-zadelere zahire ve azık veren Zekeriyya Burgazı ve diğer köylerde isimleri belli zimmilerin küreğe konulması emredildiğini, bu zimmilerin, te'dib için bir

45 *Mühimme* III, hüküm 168, 472, 1287.

Mühimme IV, hüküm 978; *Mühimme* V, hüküm 572, 972; *Mühimme* VII, hüküm 64, 330, 514, 1893, 2555.

46 *Mühimme* VII, hüküm 85; *Mühimme* III, hüküm 708.

47 *Mühimme* V, hüküm 579, bu hükmün bir sureti Lala Ca'fer Bey'e Saruhan sancağına gönderilmiştir.

48 Aynı durum forsalar (harb esirleri) için de söz konusudur. Genellikle ağır ve yorucu kürek hizmetinden sonra serbest bırakılmaktadırlar. Bk. yukarıdaki hatırat kitapları.

49 *Mühimme* VII, hüküm 417.

süre küreğe konulması, ancak bir süre kalması deftere kaydedilerek böylece kürekte unutulmaması söylenmektedir⁵⁰.

Metinde sonradan serbest bırakıldığı (ıtlak edildiği) belirtilen Kürek mahkumlarının suçları ve kürekte kaldıkları süre

Nr İsmi	Suç	Kürek süresi
1 Cemşid	Tezvir ve sahtekarlık	15.N.970 - 6.B.974 arası
2 Hasan Arab	Yankesici	8.L.970 - 26.B.978 α
3 Ya'kub b. Abdullâh	Hırsızlık	4.Za.970 - 21.N.974 α
4 Ferruh b. Abdullâh	Gidilik	16.S.971 - 7.B.974 α
5 Musli b. Ahmed	Yaramazlık, sahtekarlık	α - 23.B.974 α
6 Kasım	Evine nâ-mahrem alma	α - 1.B.974 α
7 Rüstem b. Yusuf	Şakavet	2.N.970 - 23.B.974 α
8 Subhan-virdi b. Yusuf	α	α α α
9 Safâ b. Dede	5	α α α
10 Kara Memi b. Abdullâh	Yankesicilik	2.N.970 - 21.B.974 α
11 Radol	Hırsızlık	28.N.971 - 24.B.973 α
12 Bâli v. İsmail	Şakavet	1.N.972 - 24.B.973 α
13 Yahya v. Ekşi Ali	α	α α α
14 Hüseyin v. Abdullah	α	α α α
15 Mustafa b. İbrahim	Katl ile itham	1.N.972 - 8.B.974 α
16 Abdi Ermeni	Mal bulmak(?)	972 - 13.N.974 α
17 Hüseyin b. Ali	Müzevirlik	α - 3.N.974 α
18 Muzaffâr b. Receb	Yaramâz kişi olması	α - 13.N.973 α
19 Manko (?)	Kalpazanlık	α - 2.R.975 α

50 İtlak ile ilgili diğer hükümler için bk. *Mühimme* IV, hüküm 1676, 1934; *Mühimme* VII, hüküm 536; *Mühimme* XV, hüküm 1982.

Not : Burada verilen birinci tarih gönderildiği tarihtir. Bu tarihle küreğe konulması arasında bir süre geçmiş olması muhtemeldir.

E. Mühimme Defterlerindeki hükümlerde ve bilhassa metinde verilen örneklerde, etrafın sorumluluğu ve kefalet hususu üzerinde önemle durulmaktadır.

4. Safer 975 (10. Ağustos 1567) tarihli, Adalar kadısına gönderilen hükümde, devrişilen acemioğlanların Mirali, Marmara ve diğer adalara kaçtığı bildirilmekte, bu adalardan oğlanların toplanması, vermemekte ısrar edenlerin küreğe konulmak üzere isimlerinin yazılıp gönderilmesi istenmektedir⁵¹.

Florine'de mehayif teftişine memur olan kadılara ve İskender Çavuş'a gönderilen 8 Rebiülâhîr 975 (12. Ekim. 1567) tarihli hükümde Evrenosoğlu Derviş'in şer'a itaat etmediği ve daima saklandığı bildirilmekte, akrabası tarafından bulunarak, küreğe konulmak üzere merkeze gönderilmesi istenmektedir.

Metinde verilen XIV/1, XV/1, 2, XXXII/1 nolu hükümlerde suçlanan kimselerin kefilî olmadığından küreğe gönderildiği, XV/5 nolu hükümde ise, suçlu kaybolduğundan kefilinin küreğe gönderildiği belirtilmektedir.

Kürek Cezasıyla İlgili Hükümler*

I

An Yedi İskender Beğ, an çavuşanı dergâh-ı âlî, fî 3 Şa'bân sene 970

1 — Behrâm : Mezbûr rikab-ı humâyûna ruk'a sunduğu ecilden küreğe buyuruldu. (Tezkiresi cerâ'im kîsesinde mahfûzdur, okunması lâzım oldukda görüle).

Hatt-ı şerîf ile buyurulmuşdur.

51 Mühimme VII, hüküm 45.

* Başbakanlık Arşivi, Kamîl Kepeci Tasnifi 677 numaralı defterden alınmıştır. Defter baştan ve sondan eksiktir. Kanunî'nin saltanatı sonlarına ait kayıtları ihtiva eden defterin alt ve üst köşeleri tamamen çürümüş olup, metinde bu kısımlar (ç) şeklinde gösterilmiştir.

Burada, elli müstakil birim içerisinde 326 şahsa ait hükümler verilmiştir.

II

An yedi kethüdâ-yı asesân, fî 4 Şabân sene 971.

- 1 — Hasan, nev-müslim (Kâfirken nâmı Kosta imiş) : Pâdişâh-ı âlem-penâh hazretleri Çatalca'da iken Haraccı köyünde ev basılıp, mezbûr dahi tutulup, amma Müsliman olmağın gelüp küreğe buyuruldu.
- 2 — لوساعة : Mezkûr kâfir Holomic (حلوخ)'de çıkan kafir gemilerinden olup, livâ-yı Mora'da altı binden bir eksik timara mutasarrıf olan Alagöz nâm sipâhî mezkûr kafiri tutup, degâh-ı mu'allâya getürmeğın küreğe buyuruldu. Fî 17 Şa'bân sene 970.

Teslîm be-Ahmed Çelebi, der-Divân-ı âlî, emîn-i Galata

III

An yedi za'îm-i mahrûsa-i İstanbul, ber-müceb-i arz-ı (ç) mîrlivâ-i Kırkkilise ve sûret-i sicill-i Mevlânâ Siyâmî (ç) Kâdî-yı Havâss-ı Mahmûd Paşa. Âmed fî 25 Şa'bân sene 970.
Sûret-i sicili ve arzı kîsede mahfûzdur.

- 1 — Murâd veled-i Tanrı-virmiş : *Salb şûd.*
- 2 — Ahmed b. Mehmed Hâliyâ Babaeskisi'ne tâbi' Söğütlü-dere
- 3 — Ramazân b. Mehmed kurbunda vâkı' olan maktûl Mahmûd'un
- 4 — Yûsuf b. Abdullâh ahvâli tefahhus olundukda Kırkkilise'ye tâbi' Hasköy kurbunda Mahrûsa-i İstanbul'da Edirne'ye giden yolculardan mezbûr Murâd üç nefer yoldaşı ile tutulup, su'âl olundukda mezbûr Murâd, maktûl olan Mahmûd'ı su yanında otururken başına değnek ile urup, «Ben katl eyledim» diyü i'tirâf itdükde salb olunup, birisi gaybet idüp, ikisi küreğe gönderildi.
- 5 — Yorgi veled-i Nikola : Mezbûrun dahi elinde bir heğbe esbâb bulunup, «Bende emânet kodılar» diyü cevâb virdükde, mezbûr sâbıkâ adam katl idüp, siyâset olunan Yorgi nâm zîmmînin yoldaşı olup, ber-müceb-i arz-ı mîr-i mezbûr ve sûret-i sicil-i Mev-

lânâ-yı mezbûr kayd-bend ile der-i devlete geldükde küreğe buyuruldu. Fi't-târihi'l-mezbur.

IV

An yedi za'im-i mahrûsa-i İstanbul, ber-mûceb-i sûret-i sicill-i Mehmed b. Receb, nâ'ib-i kâzî-yı İstanbul, fi evâhiri Şa'bân sene 970.

- 1 — Karagöz : Mezbûr Karagöz, Ali b. Kemâl nâm kimesnenin ferâcesin serika eylediğin ve bundan akdem nice def'a fi'l-i seni'de bulunup, şehrden sürüldi diyü şehâdet itdükleri için sicill gelüp küreğe buyuruldu.

Sûret-i sicili kisede mahfûzdur.

V

An yedi ser-asesân, der Divân-ı âli, Fi 3 Ramazân sene 970.

- 1 — Rüstem b. Kâsım : An kazâi Ladik, tâbi'-i livâ-i Amasya, der karye-i Arslan Çayırı.

Nefs-i Amasya'dan Hasan Ağa vakfı evlâdına meşrût olup, bi'l-fi'l mütevellîsi olan İnâyetullâh ile ben evlâdının diyü telhîs da'vâ eylemeğin, İstanbul kadısı huzûrunda telhîsi zâhir olduğu ecilden küreğe buyuruldu.

Sûret-i arzı kisede mahfûzdur.

Ber-mûceb-i sûret-i arz-ı Mevlânâ Pervîz Efendi, Kadî-i mahrûsa-i İstanbul. Sûret-i arz budur : *Dergâh-ı mu'allâ çavuşlarından Beşir nâm kullariyle İnâyetullâh b. Ali ve Rüstem b. Kâsım nâm kimesneler irsâl olunup, «Mâ-beynlerinde olan da'vâları görülüp teftiş olunsun» diyü fermân olunmağın, mezbûrların husûsları teftiş olundukda, merkûm İnâyetullâh mazlûm olup ve mesfûr Rüstem itdüğü da'vâda kâzib olup, şerîr ve şâkî olup, Müslimânlar mezbûrün şerrinden ve şakâvetinden dâimâ müte'ezzî olduğu udûl-i Müslimânden ve sukât-ı muvahhidînden cemm-i gafîr ve âmm-ı kesîr haberi ile bu dâ'ileri yanında tamâm mertebe zâhir ve mütebeyyen olup, vilâ-*

yetden mezbûrî sürüp, şerrinden Müslimânları halâs eylemek lâzım görüldüğü ecilden, müslimânların talebi ile vâkı' hâlî atebe-i ulyâlarına arz olundu» diyü...

VI

Ber-müceb-i arz-ı Mevlânâ Muhyiddîn, Kâzî-ı Anduğı, an (ç) esesân. Âmed fi onbeş Ramazân, sene 970.

Arz kîsede mahfûzdur.

- 1 — Seyyid Ahmed b. Kutlu Beg; der karye-i Ulu-vîrân, tâbî-i kazâ-i Anduğı. Mezbûr Seyyid Ahmed, merhûm Sultân Bâyezîd'in yevmlisi olup, ol muhârebede asker-i İslâmiye'den iki nefer kimesne katl eylediğine her meclisde eşhâsa secâ'atın ve mehâbetin arz idüp ve fukarâ şirretinden ve şekâvetinden âciz ve mütehayyir olup, muttasıl âlet-i harble gezüp, fukarânun avratına ve oğlanına el uzadup, nâ-meşrû' evzâ'-ı garîbe ve etvâr-ı acîbe kullanup, dâ'imâ fukarânun ırzını pâymâl eylemekden hâlf olmaduğın mevlânâ-yı mezbûr arz itmeğın küreğе buyuruldu.

VII

Ber-müceb-i tezkire-i re'îs efendi. Âmed fi onbeş Ramazân sene 970.

Tezkire kîsede mahfûzdur.

- 1 — Cemşîd : Mezkûr Cemşîd sâbıkâ re'îs olan Mehmed Çelebi'nin hizmetkârlarından olup, Şam'da bir yeniçeri gedüğüne virildi diyü buyurulmağın; kayd defterine kendü hattıyla kayd itmeğın küreğе buyuruldu. Fî târihi mezbûr.
İtlâk buyuruldu, Fî 6 Receb 974.
- 2 — Mehmed Çelebi, an kâtibânı defter-i vilâyet : Mezkûr Cemşîd'in ol vechile telbîsine bile mu'in ve mübâşir olmağın küreğе buyuruldu. Fî târihi mezbûr.

VIII

Defter oldurki Golos'da Dervîş nâm re'îsin buyday gemisinde bulunup, mezbûr Dervîş salb olunup, sâ'ir yoldaşlarını hâliyâ

Midillü beyi olan Sâlih Paşa oğlu Mehmed Beg'e küreğe virildi. Ber-müceb-i defter-i mîr-i mezbûr. Âmed fi 15 Ramazân sene 970.

Defter kîsede mahfûzdur.

- 1 — Yûsuf b. Hasan, Karadenizlî
- 2 — Mahmud b. Şehsuvar, Karadenizlî
- 3 — (ç)
- 4 — Mustafa b. Mehmed, Karadenizlî
- 5 — [Mû]sâ b. Veli, Karadenizlî
- 6 — Haydar b. Yûsuf, Karadenizlî
- 7 — Hüseyin b. Süleymân, Selaniklî
- 8 — Mehmed b. Bilâl
- 9 — Hızır b. İlyâs Karadenizlî
- 10 — Nikola درعره , an Midillü
- 11 — Hasan b. Ahmed, Karadenizlî
- 12 — Mehmed b. Dervîş, İzmirlî
- 13 — Mustafa b. Aziz, Karadenizlî
- 14 — Ramazân b. Halil, Karadenizlî, *Gaybet eyledi.*
- 15 — Hasan b. Süleymân, Karadenizlî. *Müteveffâ şüd*
- 16 — Mustafa b. Abdullâh, Seferihisarlı. *Müteveffâ şüd.*

IX

Ber-müceb-i sûret-i sicill-i Mehmed b. Receb, en-nâ'ib, Mevlânâ Pervîz Efendî, kâzî-ı mahrûsa-i İstanbul, an-yedi za'im-i mahrûsa-i mezbûre. Âmed yigirmi bir Ramazân sene 970.

- 1 — Süleymân b. Mehmed, Remmâl
- 2 — Özbek b. Tanataş (طاتاش), Tatar

«Mezbûr Remmâl mezkûr Tatar'ı, dükkânı, önünden geçerken, hâşâ kendüsüne livâta itdürmek kaskına içerü çağırıp, fi'l-i kabîh üzerinde gördük» diyü müslimânlardan İbrâhîm b. Yûsuf ve Hacı b. Bâli ve Mehmed b. Abdullâh ve Nasûh b. Abdullâh nâm kimesneler şehâdet itdükleri ecilden sicil olunup küreğe [buyuruldı].

X

An-yedi ser-asesân. Fî 13 Şevvâl sene 970.

- 1 — Mehmed b. Sâlih b. Şems (?), Yahyâ Paşa hamamcısı : Mezbûr şehri oğlanların yanına düşürüp, hamamda gül donanması eyleyip saz çaldırıp gece ile basılıp küreğe buyuruldu.

XI

Ber-müceb-i defter-i za'ım-i mahrûsa-i İstanbul, an yedi (boş). Âmed fî onsekiz Şevvâl sene 970. Der-Keştî-yi Midillü dâde-end.

- 1 — Mehmed b. Seydî, suhte : Mezkûr yağmurluk serika itmeğin küreğe buyuruldu.
 2 — Mehmed b. Mahmûd : Mezkûr Kâsım-Paşalı olup, hırsuz ve kemendci olduğu ecilden küreğe buyuruldu.
 3 — Yâkût Arab : Mezkûr hırsuz olup, müseccel olduğu ecilden küreğe buyuruldu.

İtlâk buyuruldu.

- 4 — Tatar Hasan : Mezkûr bir kimesnenün câriyesin idlâl itdüğü müseccel olup Küreğe buyuruldu.
 5 — Rasûl b. Mustafa : Mezkûr bir Yahûdî'nin esbâbın ve akçesin serika itdüğü müseccel olup, küreğe buyuruldu.
 6 — Hasan Arab : Mezkûr yankesici olduğu acilden küreğe buyuruldu.

İtlâk buyuruldu. Fî 26 Receb sene 978.

- 7 — Mushî Boyacı : Mezkûr yankesici olduğu acilden küreğe buyuruldu.
 8 — Ali b. Hasan, Acem : Yankesici olduğu acilden küreğe buyuruldu.
 9 — Ali Sengerci ; Yankesici olduğu acilden küreğe buyuruldu.
 10 — Halîl b. Abdullâh : Mezkûr, Arpa emîninin esbâbın serika idüp, müseccel olduğu ecilden küreğe buyuruldu.
 11 — Fünûnî b. Abdullâh : Mezkûr esbâb serika idüp, müseccel oldukda küreğe buyuruldu. *İtlâk şüdü.*

- 12 — مارس b. Ali : Mezkûr, müslimânları dolandırıp, akçesin ve altunların aldığı müseccel oldukda küreğe buyuruldu.
- 13 — Ca'fer b. Ali : Mezkûr hırsuz ve yankesüci olduğu ecilden küreğe buyuruldu.
- 14 — Dervîş b. Murâd : Mezkûr bir kimesnenin altunun serika idüp, müseccel oldukda küreğe buyuruldu.
- 15 — Oruc b. Hüseyin : Mezkûrlar Kızıl-Ağaç'dan gelüp
- 16 — İstayon veled-i Dimitri : emirle küreğe buyuruldu.
Sûret-i sicill-i nâ'ib-i kadî-yn İstanbul kîsededir.
- 17 — Manol veled-i Kosta : Mezkûr sanduk avadup sermâye akçesin serika itdüğü ecilden küreğe buyuruldu.
- 18 — Nikola veled-i Sefer : Mezkûr nâ-mahrem dutulup müseccel oldukda küreğe buyuruldu.
- 19 — Rahmân b. Hamza : Mezkûr için levend diyü Sâlih Bey oğlu gönderüp küreğe buyuruldu.
- 20 — Seydî b. Mehmed : Mezkûr için yola iner diyü Kütahya'dan Şehzâde Sultân Selim hazretleri gönderüp küreğe buyuruldu.
- 21 — زمينى zimmî : Mezkûr كوزہ (Gebze ?)'den gelüp hırsuzluğu zâhir olmağın müşârun ileyhın gemisine buyuruldu.
- 22 — Şâh Mehmed b. Mûsâ : Mezkûr öteyakadan müzevvidür diyü arz olunup küreğe buyuruldu.
- 23 — İstemed veled-i Lazar : «Mezbûr haslarda köy basdı» diyü emirle küreğe buyuruldu.

XII

Ber-müceb-i defter-i Mevlânâ Pîri b. Muharrem ve Sekbân Ali Beg, el-müfettişân be-kazâ-i Haslar. Fî on sekiz Şevvâl sene 970.

- 1 — Yorgi veled-i Dimo, an livâ-i Mora : Mukaddemâ hırsuzlar yoldaşı olduğu sicill olunmuşdur. «Ehl-i karye tezallüm idüp, kat'â itlâk olunmamasın taleb iderler» diyü arz olundukda küreğe buyuruldu.
- 2 — İstefali (استالى) Yani veled-i Dimo : Karye-i Yarık-Burgaz'da katl olunan Murâd Beg'in kâtileri yoldaşımız ve şerikimiz» dimeğın küreğe buyuruldu.

- 3 — Mihal veled-i Martin, kethüdâ-i Burgaz, an-karye-i Mihal : Mezkûr için karye-i mezbûreden Murâd Ağa ve sâ'ir Yeniçeriler hırsuzlar gelüp-gidüp yatağ olmuşdur, dâ'imâ cem'iyetleri mezkûr kethüdânın evinde olur, ammâ âşikâre şehâdet eylemeğe havf iderüz, levendler evlerimizi basarlar ve ihrâk iderler. Bizim size haber virdiğimizi kimesne duymasun didikleri ecilden arz olunup, küreğe buyuruldu.
- 4 — Kethüdâ-i karye-i Ayayorgi : Mezkûr ehl-i telbîs ve tezvîr idüğü şuhûd (ç) sâbit olup, sicill olduğundan gayri mahmiye-i İstanbul'da mahkeme-i şerife de hizmet iden muhızrılardan Oruç nâm muhızır «Yoluma gelüp bir ferâcem aldılar» diyü da'vâ idüp kendü ikrâriyle sicill olunmuşdur ve hem 12 altun ve iki şâhî ve bir gümüş yüzük alduğı sâbit olmuşdur. Hâliyâ da'vâcılarını zuhûr itmeğın (ç) konuldu.
- 5 — Dimitri veled-i Demürçi, an karye-i Eskici (اسکچی)
- 6 — Panayo veled-i Apostol : Mezkûrlar iki abd-i âbık tutup soyup, cemi' esbâbın ve cemi' harçlıkların aldıkları sicil olmağın küreğe buyuruldu.
- 7 — Yorgi veled-i Yani, an karye-i دموقران : Kendü karyelerinden İstefan(?) dirlerimiş bir kâfiri sarhoş darb idüp, öldürdüğü kendü ikrârı ile hüccet olunmuşdur. Âlât-ı harb ile katl itmediği için kısas olunmayup küreğe gönderildi.
- 8 — İskender b. Abdullâh : Mezkûr kazâ-i Ahyolı'dan Mehmed Çelebi nâm kâdî'nin atığı olup, Kağıd-hâne'den, Kum-kapısı'nda olan İskender Beg'in atın serika idüp, Silivri'de tutulup sicill olunup ve bunda bizim yanımızda dahi vech-i meşrûh üzre ikrâr itdüğü sicill olunmağın küreğe buyuruldu.
- 9 — Yani veled-i Nikola, an kazâ-ı Ağrıboz : Mezbûr zimmî, kıdve-tü'l-a'yân Silahdârlar Kethüdâsı Murâd köyünde basılan ev husûsı için tutup, karye-i Terkoz halkı «Ata binüp-inüp harâm-zâdelik ider, eyü kimesne değildür» didikleri sicill olundukda küreğe buyuruldu.
- 10 — Yorgi veled-i İstemad, an kazâ-i كولوكرم : Mezkûr zimmîyi Murâd köyünde basılan ev husûsı için Silahdârlar Kethüdâsı tutup, karye-i ركاشه halkı «yaramazdur» didikleri sicill olmağın küreğe buyuruldu.

- 11 — Mihal veled-i Yorgi, an livâ-i Mora : Murâd köyünde basılan ev hususı için (ç) kıdvetü'l-a'yân Silahdârlar Kethüdâsı tutup (ç) ip bulunup karye-i Murâd halkı «yaramazdur» didikleri Haslar kazâsında sicill olmağın küreğe buyuruldu.

XIII

Ber müceb-i sûret-i sicill-i Mevlânâ Mehmed b. İlyâs, kâzî-i Yenice-i Kızılağaç. Fî yigirmi Şevvâl sene 970.

- 1 — İstefan (?) veled-i Dimitri, der karye-i Sirem (سریم), *Midillü*'ye : Mezbûr için Pîri b. Rasûl nâm kimesne koyunum serika idüp, biri bogazlanmış elinde bulundukda sicill olunup küreğe buyuruldu.
koyunum serika idüp, biri bogazlanmış elinde bulundukda sicill olunup küreğe buyuruldu.
Kîsededir

XIV

Ber müceb-i sûret-i sicill-i Mevlânâ Siyâmî b. Pîr Dede Kâzî-yı Havass-ı Mahmûd Paşa. Fî 20 Şevvâl sene-i minh.
Kîsededir.

- 1 — Oruç b. Hüseyin, an karye-i Aydın, *Midillü*'ye : Karye-i mezbûreden Ferhâd nâm kimesne, mezbûr için ahurum ihrâk idüp ve bundan sâbık bir câriyem dahi ayartdı didikde, mezkûr inkâr ile cevâb virüp, karyesi halkından su'âl olundukda «Biz buna kefil olmazuz, rencber değildir, muttasıl gidüp gelmek üzere-dir (اورزردر) didüklerinde sicill olunup küreğe buyuruldu.

XV

Ber müceb-i arz ve defter-i Mevlânâ Pîri el-müfettiş bi-kazâ-i Hashâ-i İstanbul, an yedi ser-çavuşân-ı dergâh-ı âlî. Fî 29 Şevvâl sene 970.

- 1 — Muhammed b. Abdullâh, an ada-i Sakız : Mezbûr Muhammed karye-i Mihal Burgaz'dan bir hatunı urup, kolun ufadup, hatun dahi da'vâ eyledükde mezbûr Muhammed dahi «Bir ağaç ile urdum, amma ufanduğın bilmem» diyüp sicill olunmuş idi. Hâliyâ kefil bulunmadığından gayri, ol zamânda kâfir çal-

- masıyla gelüp, mürtedd olduğu mukarrer olup, sonra korkusundan İslâmın ikrâr itmeğın küreğeye gönderildi.
- 2 — Yorgi veled-i Dimo, an Avlonya : Yenice Köy'de Yeniçeri Mustafa'ya ırgatluk idüp, bir oğlana güc eyledi» diyü tutulup, eğerçi şer'ile üzerine sâbit olmadı, lakin hakkında «eyüdür» dir kimesne olmayup, kefli olmaduğundan küreğeye gönderildi.
- 3 — Hasan b. Hüseyin, der mahmiye-i İstanbul, an mahalle-i Mustafa Paşa : Yenikapu'dan taşra Merkez Efendi Tekyesi'nde hücre açup, esbâb alup, kendü ikrârı ile sâbit olmuştur. Lâkin bundan gayri mâdde sâbit olmayıcak küreğeye gönderildi.
- 4 — İskender b. Abdullâh, atık-ı Mehmed Çelebi : Mezbûr İskender Kum-kapısı'ndan İskender Beg nâm kimesne (ç) Kagıdhâne'den (كاهنهاندا) atın uğrulayup, kendü ikrâriyle sâbit olup, at elinden alınmışdur, bunun dahi iptidâsı anlanmayup küreğeye gönderildi.
- 5 — Dimo veled-i Yani, an Yanya : Hazret-i Ebî Eyyûb Ensârî'de Pîrî Paşa Bostanında Bostancı Dimo'ya kefil olup ve mezbûr Dimo Mîrî kâfirler ayardup, basılıp, kendü gaybet idüp, eç girmeyicek kefli küreğeye gönderildi.
- 6 — Kosta b. Yorgi, an kazâ-i Mora : Mezbûr Kâfir hazret-i Ebî Eyyûb Ensârî'de bostâncılık idüp, bir kıza güc itmek isteyüp, Müslimânlar elinden alduğundan gayri, «Hırsuz yatağıdır» diyü ve Dîvân'a varup, ol vilâyete varan harâccılardan şikâyet ider ve celb-i mâl iden ehl-i tezvîr ve telbîsdir» diyü Müslimânlar şehâdet itmeğın küreğeye gönderildi.

XVI

Ber müceb-i sûret-i sicill-i Mevlânâ Pervîz Efendi, kâdi-i mah-rûsa-i İstanbul, an yedi (boş). Fî 4 Zilka'de sene 970.

Kîsededir.

- 1 — Ya'kûb b. Abdullâh, el-Habeş : Mezbûr Ya'kûb Tûtî binti Abdullâh nâm hatunun ba'zı kimesne ile evine girüp, bir câmesin ve bir ak طبوق ظین serika idüp, mezbûr câmeyi Kehle bazarında bey' iderken elinde bulunup ve «Abdullâh nâm bir Arab ile varduk, ol içerü girüp ahz eyledi» diyü ikrâr eyledükde sicill olunup küreğeye buyurıldı.
- İtlâk şüid, fî 21 Ramazân 974.*

XVII

Ber mûceb-i arz-ı (boş) Mîr-livâ-i Çermen, Fî 29 Şevvâl sene 970.

Re'is Efendidedir.

- 1 — Mahmûd b. Ahmed, el-mü'ezzin, an nefsi Zagra-i Eski.
- 2 — Hasan b. Abdullâh, an karye-i Toprak Hisar, tâbi'-i kazâ-i Zagra-i Eski
- 3 — Pîr Ali b. İmir, an karyei Dânişmendlü, tâbi'-i kazâ-i mezbûr. Mezkûr Beg, mezbûrları mülhid diyü göndermişdür.

XVIII

Ber mûceb-i arz ve sûret-i sicill-i Mevlânâ Yûsuf b. Ali, Kâzî-yı Zagra-i Atık, an yedi kethüdâ-i asesân, Fî on yedi Zilka'de sene 970.

- 1 — Sâlih b. Küçük, an karye-i Danışmendlü, *gaybet kerde*
- 2 — Evhad birâder-i Ö.
- 3 — Hızır ve Süleymân

Hâliyâ Zagra-i Atika'ya tâbi' Arabacılar nâm karyeden Yahyâ nâm Yenîçeri, mezbûrları karyeteyn-i mezbûreteyn mâ-beyninde vâkı' olan ormanda kalb akçe keserken âlâtlarıyla tutup, mevlânâ-yı mezbûr ıkrârlarıyla sicill idüp gönderdikde küreğe buyuruldu. Fî târihi'l-mezbûr.

XIX

Ber mûceb-i sûret-i sicill-i Kâsım b. Nasûh, nâ'ib-i mahkeme-i Dâvûd Paşa, der-mahrûsa-i İstanbul, an yedi (boş). Fî yigirmi altı Zilka'de sene 970.

- 1 — Hızır b. Abdullâh, an mahalle-i Abdî Çelebi, der mahrûsa-i mezbûre : Mezbûrun evinde, ammîsi oğlu Turmuş veled-i Dimitri nâm zimmi inaktûl bulunup, mezbûrdan su'âl olundukda, «Mezkûr zimmi Kamer hatunı evime götürür idi, hâliyâ yine getürdükde, taşrada bile yatup, nısfu'l-leylde uyanup avratı yanımda buldum; 'Niye geldün' diyü su'âl itdüğimde, 'Şimdi giderin' di-

yü taşraya gidüp, ben dahi taşraya çıkup, mezbûr zimmiye nidâ itdim, cevâb virmedi, gördüm boğazlanmış ve karnı yarılmış, yatur, ben dahi çukur kazup gömdüm» diyü ikrâr ikdükde, sicil idüp küreğe buyuruldu.

XX

An yedi Şehsuvâr, za'îm-i voyvoda-i Mahmûd Beg, mîrlivâ-i Solnuk, Âmed fi 18 Zilhicce sene 970.

- 1 — Nak b. Andras, uzun boylu, asfaru'l-levn
- 2 — Racko Balin (?), vâhidü'l-ayn, uzun boylu
Mezbûr Beg Egri kal'asından
alup gönderdüğü dillerdür.

Galata Emîni Ahmed Çelebi'ye teslim olundu.

XXI

An yedi Sinân, kethüdâ-i Ali Beg, mîrlivâ-i Kocaili. Fî şehri Zilhicce sene 970.

- 1 — Nikola, gaybet kerde   Mezkûr Nikola nefsi İznikmid'de esbâb
- 2 — Yorgi, an Mora   serika idüp, sâhibleri mezbûrdan taleb
- 3 — Mî'mâr, an Mora   itdüklerinde gaybet eyleyüp, mezbûrın
- 4 — Yani, an Mora   hizmetkârı olan mezkûr Yorgi'yi tutup
mezbûr Mî'mâr ve Yani'ye virdi diyü
ikrâr eyledükde fi'l-vâkı' serika olunan esbâb mezbûrlarda
bulunmağın küreğe buyuruldu.

XXII

Âsitâne'ye (?) gelen sekiz nefer kâfirlerdür. Ber müceb-i tezkire-i Mehmed Çelebi, re'îs-i kâtibân. Fî 26 Zilhicce sene 970. Şarab sattıkları ecilden küreğe buyuruldu.

1 — Kosta Yani	5 — Andon veled-i Dimitri
2 — Monal Kostantin	6 — Petro veled-i Sandalçı
3 — Kosta Dimitri	7 — Monal veled-i Yani
4 — Nikola veled-i درزی	8 — Nikola veled-i Yani

XXIII

An yedi ser-asesân, fî şehri Zilhicce [970]

Mezbûrân zimmîler Çengel (چنگال)

- 1 — Yorgi veled-i Yani köyünde fiğların mühürin bozdukları
- 2 — Mihâl veled-i İstirad ecilden küreğe emrolundu. Fî 28 Zilhicce sene 970.

Tezkireleri kisededir.

XXIV

Ber müceb-i tezkire-i ser-asesân. Fî 10 Muharrem sene 971

- 1 — Franko veled-i Marko Mezburular hamr getürdükleri ecilden
- 2 — Dimitri veled-i Yorgi küreğe buyuruldu Fî't-târîhi'l-mezbûr.
- 3 — Anton veled-i Dimitri

XXV

An yedi ser-çavuşân-ı dergâh-ı âlî. Fî 17 Muharrem sene 971.

- 1 — Ali b. Şa'bân, an karye-i Hamaylı, tâbi'-i Yalak-âbâd : Mezbur kelime-i küf söyleyüb, fetvâ olundukda tecdîd-i îmân lâzım gelmeğın tekrâr Müslimân olup küreğe buyuruldu. Fî 17 Muharrem sene-i minh.

Teslîm be-Ahmed Çelebi, Emîn-i Galata.

- 2 — Mehmed b. Abdullâh, an nefsi Siroz : Mezbur Beşiktaş subaşısının hizmetkârı hem asesî iken habsden bir kâfir kaçurduğı ecilden küreğe buyuruldu. Fî gurre-i Safer sene 971.

XXVI

Ber müceb-i defter-i (boş) za'îm-i mahrûsa-i İstanbul, Fî 16 Safer Sene 971 Anabolu (?) ağası yanında (?) olan kalitelere verilme buyuruldu.

- 1 — Ferrûh b. Abdullâh : Mezkûr gidilik ider diyü küreğe buyuruldu.

İtlak buyuruldu, fî 7 Receb 974.

- 2 — Muslı b. Ahmed : Mezkûr için «Yaramazdur, şekavet üzredür» didikleri ecilden küreğe buyuruldu.

İtlak buyuruldu, fî 23 Receb sene 974

- 3 — Receb Çilingir : Mezkûr halkı dolandırıp, şirret üzredür didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 4 — Ahmed b. Abdullâh : Mezkûr odabaşı olup, odalara yaramaz avratlar kor didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 5 — Sâlih b. Mehmed : Mezkûr yankesicidir didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 6 — Budak b. كندك : Mezkûr yaramazdur didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 7 — Keyvân b. Abdullâh Mezkûr dahi eyü değildir didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 8 — Hüseyin b. İsâ : Mezkûr gidilik ider diyü küreğe buyuruldu.
- 9 — Bilâl b. Abdullâh : Mezkûr dahi yaramazdur didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 10 — Memi Hallâc : Mezkûr yaramazdur didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 11 — Kâsım veled-i Yorgi : Mezkûr evine nâ-mahremler getirür didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
İtlâk buyuruldu, fî gurre-i Receb sene 974.
- 12 — شمش قاله كوردی : Mezkûr dahi evine nâ-mahremler getirür didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 13 — Hüseyin Ekci (اکچي) : Mezkûr için Ahî mahallesinde bir kimesne gelüp, müfettiş kadısına «Kiminle olursa gezer yaramazdur» didikleri ecilden küreğe buyuruldu.
- 14 — Gorki veled-i Mihâl
15 — Yorgi veled-i Dimitri
16 — Yani veled-i Dîmo
- Mezkûrlar Cebeci nâm karyede harâmîlerdür diyü tutulup, Hâslar Subaşı yedinden gelüp, İstanbul zindanında mahbûs olunup, ba'dehu küreğe buyuruldu.

XXVII

Defter-i mücrimân der-zindân-ı mahrûsa-i İstanbul. Fî 16 Safer sene 971 Anabolı (ç) Ağası ile anda olan kalitelere irsâl olundu.

- 1 — Rüstem b. Yûsuf
2 — Subhân-virdi b. Yûsuf
3 — Safâ b. Dede
- Mezkûrlar öte yakadan gelüp, serîlerdür diyü kadıları arz itmeğin küreğe buyuruldu. Fî 2 Ramazan sene 970.
(Zindâna konulduğu târihtür).

İşbu üç nefer kimesneler itlâk buyuruldu, fi 23 Receb sene 974.

- 4 — Mehmed b. Ali Mezkûrlar Kürtler (?) olup kürege buyurul-
- 5 — Osman b. Halit 1. Fi 5 Zilka'de sene 970.
- 6 — Rüstem b. Ali
- 7 — Aslıhan b. Gündüz : Mezkûr bir Yahûdî katl itdi diyü tutulup küreğe buyuruldu.
- 8 — Süleymân b. Abdurrâhmân : Mezkûr esbâb serika itdüğü ecilden küreğe buyuruldu.
- 9 — Mehmed b. İbrâhîm Mezkûrlar bir kimesneyi yarağ ile çalup,
- 10 — Hüsâm b. İsâ müseccel oldukda küreğe buyuruldu.
- 11 — Kara Memi b. Abdullâh : Mezkûr yankesici olduğı ecilden küreğe buyuruldu.

İtlâk şü'd, fi 21 Receb sene 974.

- 12 — Hüseyin Pendiklü : Mezkûr yankesici olduğı ecilden küreğe buyuruldu.
- 13 — Abdi b. Dâvûd : Mezkûr esbâb serika itdüğü ezilden küreğe buyuruldu.
- 14 — Memi b. Mustafa : Mezkûr ustasının akçesin serika itdüğü ecilden küreğe buyuruldu.
- 15 — Süleymân b. Hamza : Mezkûrun elinde esbâb bulunmâğın küreğe buyuruldu.
- 16 — Bilâl b. Abdullâh : Mezkûr hamr ile ve elinde esbâb ile tutulup küreğe buyuruldu.
- 17 — Ece veled-i Gün : Mezkûr bir başcının akcesin serika itdüğü ecilden küreye buyuruldu.
- 18 — Ali b. Derviş : Mezkûr küfür kelime söylediğı ecilden küreğe buyuruldu.

XXVIII

Ber müceb-i sûret-i sicill-i Mevlânâ Derviş Mehmed b. Şeyh Ahmed, kâdî-i Ağrıboz, arz-ı Hüseyin Beg, Mîrlivâ-i (bog).
Fi 23 Safer sene 971.

- 1 — Şa'bân b. Abdullâh, der kasaba-i Lapseki
- 2 — Mehmed b. Abdullâh, an kazâi Ağrıboz, der karye-i Eşikbastı
(انكباستی).
- 3 — Yorgi veled-i Yani, der cezîre-i Değirmenlik

Hâliyâ nefsi Agriboz'dan Timur Re'is nâm kimesne, beş nefer yoldaşlar ile deryâdan gemisi ile Gördös (?) nâm kasabaya vardukda, kazâ-i Lapseki'den mezbûr Şa'bân b. Abdullâh re'is-i mezbûrın gemisine girüp, yoldaşlarından mezbûrın Mehmed b. Abdullâh ve Yorgi veled-i Yani ile ittifâk idüp, re'is-i mezbûrî oğlanı ve iki nefer yoldaşlarını uyurlar iken, sabah vaktinde gemiye yelken idüp gider iken katl itdiklerin bi't-tav' (ç) ikrâr idüp, İnebahtı sancağı beği Süheyl Beg istihdâm itdüğü kadırgalarında kürekciye muzâyakaları olduğu ecilden kâtil-i mezbûr (ç) mîr-i mezbûrın kadırgalarına teslim olunup, sûret-i sicill ve arzı Âsitâne-i sa'âdete irsâl olundu, diyü bildürdi.

XXIX

An yedi ser-asesân, fi selh-i Safer sene 971.

- 1 — İskender b. Abdullâh
- 2 — Ahmed b. Abdullâh   Mezkûrlar yolda ulak döğdükleri
- 3 — Süleymân [b.] Abdullâh   sebebden müfettiş sekbân Ali Beg
- 4 — Ali [b.] Abdullâh   yedinden mahbûs olunup, taş ge-
- 5 — Mustafa b. Abdullâh   misine küreğe buyuruldu.
- 6 — Kâsım b. Abdullâh : Mezbûr berât serika itdüğü ecilden mezbûr Ali Beg'in yedinden gelüp, taş gemisine küreğe buyuruldu.

XXX

An yedi Kethüdâ-i bevvâbân-ı Dergâh-ı âli, Fî gurre-i Rebî'ulevvel sene 971

- 1 — Haydar, an mahalle-i Papas-zâde, der kurb-ı kabbân-ı Erz : Mezbûrın evinde on iki fıçı hamr bulunmağın, Anabolı Ağası Ca'fer Ağa kalitalarına irsâl olundu ve hem Dîvân-ı humâyûn'da ta'zîr olundu.

XXXI

An yedi Za'ım-i mahrûsa-i İstanbul. Fî 5 Rebî'ulevvel sene 971.

- 1 — Süleymân b. Abdullâh : Mezbûr mahrûsa-i İstanbul'da müteveffâ olan Kazancıbaşının kulu olup, şürb-i hamr itdüğü ecilden Dîvân-ı humâyûn'da ta'zîr olup küreğe buyuruldu.

XXXII

Vize ve Kırkkilise sancaklarında hırsuz ve harâmî teftişine me'mûr olan Mihaliç kadısıyle, Za'im Sekbân Ali bazı müsli-mânların ve zimmilerin fitne ve fesâdların arz idüp, küreğe emr olunanlardır. Âmed fî 15 Rebi'ulevvel sene 971.

Defteri Re'is Efendi hıfz idüp, bu cânibe gönderdüğü sûretten nakl olunup kîseye konuldu.

An kazâ-i Pınar-hisar, der karye-i Yenice :

- 1 — İfrit veled-i Todoru : Mezkûr zimmî bir kaç def'a ol etrâfda evler basılıp, bile olmak fehm olunup, sancak begleri ve müfettişler cânibinden taleb olundukda gaybet idüp, hâliyâ karye-i mezbûre halkı bi'l-ittifâk mezbûr İfrit hakkında «Ba'zı evkâta çıkar gider bilmeyüz kande gider, hırsuzlukda ola dirüz ve her vakt bizden taleb iderler, gaybet ider. Kimesnemüz kefil olmaz» didüklerinde hâliyâ Çorlu kadısı olan Efendi dahi «Biz müfettiş iken vapur taleb eyledük, elimize girmedi, hırsuz, vâcibü's-salbdür» diyicek vukû'ı üzre tahrîr olundu diyü mücesseldür. Kara Ali Beg'in sancağı defterinde mukayyeddür.

An kazâ-i Enez :

- 2 — Dimo veled-i Mihal : «Mezbûr zimmî Pınar-hisar'dan Mustafâ b. Ali'yi katl itmişdür» diyü mezbûr Mustafa'nın karındaşı Memi b. Ali da'vâ idüp, ve bundan akdem husûs-ı mezbûrî Vize kadısı önünde ikrâr idüp, hüccet olmuş olup, mazmûn-ı hüccet alâ vechi'l-hasım sâbit olduğundan gayri ol vilâyet halkı «Vâkı'â bizim dahi zannımız budur» didüklerinde vukû'ı üzre tahrîr olundu diyü...

An kazâ-i Ahyolu, an utekâ-i tâ'ife-i Yörük.

- 3 — Pervâne b. Abdullâh : Mezbûr Pervâne «öküz uğrulmuşdur» diyü livâ-i Vize kâdisının temessüki ile gönderüp, ahvâli tahrîr olundu diyü...

An kazâ-i Pınar-hisar, der karye-i Kurd

- 4 — Memi Câbî (?) : Mezbûr Memi Kara nâm kimesnenin evine girüp, esbâb serika idüp, elinde bulunduğu Vize kadısı huzûrunda sâbit olup, bizim yanımızda dahi ikrâr itmeğin vukû'ı üzre tahrîr olundu diyü...

An kazâ-i Hayrabolı, der karye-i Hacı Sungur :

- 5 — Miskî b. Mustafa : Mezbûr Miskî Hayrabolı kazâsından, Şa'bân Beg köyünden Evren Beg nâm kimesnenin değirmeninden bir heğbe ve bir harar buğday uğrulduğı ve Pavlu (?) köprüsünden Turşâh Beg oğlanlarından sekiz aded su sığırı uğrulduğı ve İpsala'da ev basılıp, ev gâret oldukda bunun elinde bir yay bulunup alunduğı kendü ikrâriyle sâbit olup, vukû'ı üzre tahrîr olundu diyü...

An kazâ-i Hayrabolı, der karye-i Kemallü :

- 6 — Hasan b. Halîl : Hacı Halîl nâm karyeden iki (٤١) su sığırı öküzün uğrulayıp, elinde bulunduğı kendi ikrârı ile sâbit olmuş diyü
- 7 — Kaya b. Pîrî, an mahrûsa-i İstanbul : Mezbûr Kaya Çorlu kazâsında Kadı-oğlı köyünden dört re's su sığırı öküzleri ve bir re's inek uğrulayıp, inek satduğı yerden bulunup, kendü muvâce-sinde sâbit olup, sahibi olduğı kendünün ikrâriyle sâbit olmağın vukû'ı üzre tahrîr olundu diyü...

XXXIII

Haslar kadısı olup, kazâ-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa nâhiyesinde ve sâ'ir etrâf-ı Galata'da vâkı' olan mücrimin emri şerîf üzre zâhir olan cerîmlerin yazup, defteri imzâlayup, re'îs efendiye vardukda onlar dahi sûretin ihrâc idüp, bu cânibe gönderdüğü sûretden nakl olunup, kîseye hıfz olundu. Fî 3 Re-bî'ulâhir sene 971.

An mahalle-i Eyyühüm :

- 1 — Murâd b. Abdullâh : Mezkûr bir kimsenin câriyesi yoluna çıkup, darb idüp, mîrî gemi oturakları elinde bulunup, sarhoş tutulup sicillât olunmuşdur.

İtlâk buyuruldu

An mahalle-i Eyyühüm, tâbi'-i Kâsımpaşa :

- 2 — Mehmed b. Süleymân : Mezbûrun avratı fâhişe olup, fâsıklâr mecma'idur» diyü mahallesi halkı haber virüp, sicillât olunmuşdur.

XXXIV

Haslar müfettişi Mevlânâ Muharrem'in virdiği defterin sûretidir. Fî 3 Rebî'ulâhir sene-i minh.

- 1 — Memi b. Sinân, an Çekmece-i Buzork : Mezbûr Memi'den, Bostân Çelebi Efendi mülâzimlerinden Ca'fer b. Hüsâm cemâ'atım ile at arabası tutup Edirne'ye giderken Çekmece'ye varup bir havluya konup, gice yatduğumuzda havlı aşurı (اشوری) mezbûr Memi ba'zı kimesne ile sabâha karîb olunca şurb-i hamr idüp, biz dahi gitmege yaraklanurken havludan aşup, üzerimize indükde ben dahi gavga ve feryâd idüp, kiracılarımız mu'âvenetleriyle def' olup gitdiğimizde serhoş iki nefer kimesne arduzdan yitüp arabamız basup, bir yoldaşı bir bogça esbâbımız alup kaçup ve kendü elinde dahi kılıç, arabadan cümle esbâbımızı çıkarup alvirirken Edirne cânibinden onüç araba gelüp, adamları yetişüp, mezbûrın kılıcın alup bağlayup, biz kurtulup, bize hayf oldu diyü da'vâ itmeğin küreğe buyuruldu.
- 2 — Aleksî veled-i Todoru, an karye-i Yeni : Mezkûr hırsuzdur ve hırsuz yatağıdır diyü mezbûr Aleksî muvâcehesinde altı nefer zimmiler şehâdet idüp ve karye-i ديه الا كندن Mahmûd Beg'in ineğin uğruladı, elinden alındı ve köyden tavuk ve koyun uğruladı, hiç hırsuzlukdan hâlî degildir» didüklerinde küreğe buyuruldu.
- 3 — Dimo veled-i Nikola, an livâ-i Agriboz : Mezbûr dahi kılıç ve sâ'ir yarak ile Büyükdere'de tutulup ve Aleksî nâm zimmî dahi bizim köyde ev basan budur dimeğin kefil olur kimesne bulunmayup geldükde küreğe buyuruldu. Fî şehri Rebî'ulâhir sene 971.

XXXV

An yedi za'im-i mahrûsa-i İstanbul. Fî 23. Cumâde'l-ülâ sene 971.

Sûret-i defter kisededir.

- 1 — Mahmûd b. Hüseyin : Mezkûr Bıt Pazarı'nda leğen serika itdüği ecilden Rodos'a küreğe buyuruldu.
- 2 — Hasan b. Hüseyin : Mezkûr sâbıkâ hamamda dülbend serika

itdüği eelden Anabolı gemisinden gaybet idüp, hâliyâ tutulup küreğe buyuruldu.

- 3 — Mehmed b. Abdullâh : Mezkûr Çilingir köyünde bir yenigeri evine girdiği ecilden küreğe buyuruldu.
- 4 — Süleymân b. Abdullâh : Mezkûr Edirne zindânın bozmuş, tutuldukda küreğe buyuruldu.
- 5 — Laz veled-i Yorgi : Mezkûr mandurada kan idüp, ol sebebden küreğe buyuruldu.
- 6 — Dimo veled-i Dimitri Mezkûrlar Kırkilise'den olup, gön se-rika itdikleri sebebden küreğe buyur-
7 — Miho veled-i Koło ruldu.

XXXVI

An yedi Ali, voyvoda-i Mustafa Beg Mirlivâ-i Bosna, Fî 13 Receb sene 971.

- 1 — Hiristo, Hirvat, an kal'a-i Boloşka
Mezbûr, getiren voyvodaya teslim olunmak buyuruldu. Fî Şa'bân sene 971
- 2 — Yani, Hirvat, an kal'ai mezbûr Mezbûrûn zimmiler dildür di-
- 3 — Petro, Hirvat, an kal'ai mezbûr yü gelmişdür.

XXXVII

Ber müceb-i tezkire-i za'îm-i mahrûsa-i İstanbul (ç) sene 971. Kisededir.

- 1 — Nasûh Çoban Mezkûrlar mahrûsa-i Bosna'da ev basup, ha-
2 — Dayı Mehmed rââmî (ç) olmağın Bosna kadısı arzı mûcibin-
3 — و حطربا Zimmî ce Rodos'a gitmek için Uluç Ali Beg'e tes-
lim olundu.

XXXVIII

An yedi ser-asesân. Fî 26 Ramazân sene 971.

Tezkire kisededir.

- 1 — Todor veled-i Vasil Mezkûrlar hırsuz şeriki olup, mü-
- 2 — Vasil (zimmî), der-Rodos seccele oldukda küreğe buyuruldu.

XXXIX

Ber müceb-i tezkire-i za'ım-i mahrûsa-i İstanbul. Fî 28 Ramazân sene 971.

- 1 — Hızır b. Hasan; Mezkûr yankesici olup, sâbit oldukda küreğe buyuruldu.
- 2 — Radol veled-i Nikola: Mezkûrun elinde serika yapuk bulunup, müseccel oldukda küreğe buyuruldu.

*Teslîm be-Uluc Ali Beg, fî 26 Ramazân sene-i minh.
İtlâk buyuruldu, fî 24 Receb sene 973.*

XL

Ber müceb-i tezkire-i za'ım-i mahrûsa-i İstanbul, fî 17 Şevvâl sene 971 Tezkire kisededir.

- 1 — Hızır b. Hüseyin : Mezkûr hırsuz olup, Kefe'den getirilüp, habs olunmuş. Fî 16 Şa'bân sene 971. Hâliyâ küreğe buyuruldu.
- 2 — Dimo veled-i Zayi : Mezkûr bir mü'ezzin ezân okurken sövdüğü müseccel olup habsdür. Fî 8 Ramazân sene 971. Mahmûd Paşa mahkemesi'nde müsecceldür.
- 3 — Mehmed b. Abdullâh : Mezkûr, bir sipahînin beş sikke altunun serika itdüğü müseccel olup habs olunmuş. Fî 27 Ramazân sene 971. *Hâliyâ küreğe buyuruldu.*
- 4 — İskender b. Abdullâh : Mezkûr bir oğlan idlâl itdüğü Efendi'de müseccel olup habs olunmuş. Fî 3 Şevvâl sene 971. Küreğe buyuruldu.
- 5 — Yûsûf b. Abdullâh : Mezkûr müderris kuli olup, çelebisinin esbâbın serika idüp küreğe virilüp, kürekden gaybet idüp, tutulup habs olunmuş. Fî 5 Şevvâl sene 971. Küreğe buyuruldu.
- 6 — Mustafa b. Abdullâh : Mezkûr kına serika itdüğü Efendi'de müseccel olup habs olunmuş. Fî 28 Ramazân sene 971. Küreğe buyuruldu.

XLI

Ber müceb-i tezkire-i za'ım-i İstanbul. Fî 29 Şevvâl sene 971. (Rodos'a varup gelmek için virilen mücrimlerdür.)

- 1 — Mehmed b. Hamza : Mezkûr Karahisar'dan olup, «Yaramazdur ve ehl-i fesâddur» diyü Sultân Murâd hazretlerinin Lalası i'lâm eylemeğin küreğe buyuruldu.
- 2 — Abdi b. Hasan : Kumarbazdur ve hırsuz olup küreğe virildi.
- 3 — Hasan b. Abdullâh Mezkûrlar hırsuz olup, Beğlerbeği hazretleri cânibinden getirilüp küreğe virildi.
- 4 — Mustafa b. Hasan
- 5 — Ahmed b. Mehmed : Mezkûr bir mü'ezzin avratın ayardup, alup gitmeğin küreğe buyuruldu.
- 6 — استو veled-i İlya : Mezkûr hırsuzdur diyü Sekbân Ali Beg getürmeğin küreğe virildi.
- 7 — Yûsuf b. Abdullâh : Mezkûr, efendisinin altunun serika eylemeğin küreğe buyuruldu.
- 8 — İslâm b. Mehmed : Mezkûrun elinde mîrî (?) esbâbı bulunmağın küreğe virildi.
- 9 — Keyvân b. Abdullâh : Mezkûrun elinde uğruluk boğası bulunup küreğe virildi.

XLII

Vilâyet-i Karaman'ı teftiş iden Bayezit Beg ve Dergâh-ı Âlî Çavuşlarından Mehmed Çavuş ma'rifetiyle gelüp küreğe emr olunan mücrimlerdür. Fî 23 Zilhicce sene 971.

An kazâ-i Belviran

- 1 — Pîr Ali b. Kaya Fakîh, an karye-i Selîmî (?) : Mezkûr sâbıkâ vilâyet nâ'ibi olup, ba'dehu subaşılara kâtib olup müşlmanları ehl-i örfe gamz idüp hilâf-ı şer' akçelerin aldirup ve kendü dahi müslimânlara iftirâdan hâlî olmayup, zulmen akçelerin ve esbâbların alup, hâliyâ giru şirret ve şekâvet (?) üzre olup, hilâf-ı şer' alduğı akçe ve esbâb ve emlâk şer' ile sâbit olup, isâl olundukdan sonra küreğe gönderildi diyü [buyuruldu] (?).
- 2 — Mûsâ b. Memice, an karye-i Susız : Mezbûr ehl-i fesâd hırsuz olup, şer'ile serikası sâbit olmağın küreğe gönderilmişdur diyü kayd ider.
- 3 — Ali b. Mehmed, an karye-i Göynük Mezkûrlar ehl-i fesâd

- 4 — Virsün b. Seydî, an karye-i mezbûr hırsuzlar olup, ehl-i örfe defâ'atla cerime virüp, hın-i teftişde fesâdları şer'ile sâbit olmağın küreğe gönderilmişdür diyü kayd ider.
- 5 — Bedel b. Veli, an karye-i Yaylacık : Mezkûr hırsuzlukda tutulup, Müslimânların yoluna inüp, zulm ve te'addî itdüğü şer'ile sâbit olmağın küreğe gönderilmişdür diyü kayd ider.
- 6 — Abdül'azîz b. Mustafa, an karye-i mezkûr : Mezkûr ehl-i fesâd olup, nice def'a hırsuzluğu olduğı şer'ile sâbit olup, küreğe gönderilmişdür diyü kayd ider.
- An kazâ-i Larende
- 7 — Hasan Bali b. Muzaffer, an mahalle-i Hoca Mahmûd
- 8 — Gazanfer b. Ali, an mahalle-i لولى
- 9 — Receb b. Mehmed, şâkird-i Muzaffer, an mahalle-i Hoca Mahmûd.
- Mezkûrlar Hoca Mahmûd'dan Hamza Beg-oğlı İbrâhîm'i subh zamânında dükkanından çeküp, tokuz ay mikdârı sakladıkları sâbit olup, sicill olmuşdur.
- 10 — Mustafa b. Mahmûd, an mahalle-i Tapucık, an nefs-i Larende : Mezkûr ve karındaşı Yûsuf bundan akdem siyâset olunan Kanlu Ali'nin şerikleri olmağla karındaşına siyâset olunmağın kendünün siyâset-i galîza istihkakı olmamağın küreğe gönderilmesi sicill olmuşdur.
- 11 — Halîl b. İbrâhîm, an mahalle-i Abbâs, der nefs-i Larende : Mezkûr serika ile müttehem olup, Mahmûd b. Hüseyin nâm kimesnenin evine girüp, esbâbın serika idüp, avratına yapışduğı sicil olmuşdur.
- 12 — Ali b. Mûsa, an mahalle-i Siyahser (سياهسير) : Mezkûr ehl-i fesâd hırsuz olup, kefilî olmamağın hırsuzluğu sicill olmuşdur.
- 13 — Hasan b. Ali, an mahalle-i Siyâh-ser : Mezkûr serika töhmeti ile müseccel olup, hâliyâ girü şirret ve şekâvet üzre olup ve mahallesinden kimesne kefil olmamağın hırsuzluğu sicill olmuşdur.
- 14 — Nebi b. Veli, an mahalle-i Hoca Mahmûd : Mezkûr serika töhmeti ile müseccel olduğundan gayrı, dâ'imâ şirret ve şekâvet üzre olup, şerr-i şûrından Müslimânlar emîn olmadığın bi'l-muvâcehe şehâdet eyledikleri sicill olunmuşdur.
- 15 — Yûsuf b. Dâvûd, an mahalle-i Emek seven (امگسوان), der-

- Larende, el-meşhûr Küçük Yûsuf : Mezkûr serika töhmeti ile müttehem olup, sârik idüğü şer'ile sâbit olup, sicill olunmuşdur.
- 16 — İbrâhîm b. Enbiyâ : an mahalle-i Şam Bazarı : Mezkûr, Müslimânların oğlancıklarından çeküp (?), zulm ve te'addîsi şer'ile sâbit olmağın sicill olunmuşdur.
- 17 — Veli b. Nebi;
- 18 — Mehmed b. Kubad, an karye-i Zâviye, tâbi'-i Larende
Mezkûrlar karye-i mezkûreden Turak nâm kimesnenün yolunu basup, kendüyi ok ile urup ve kılıç ile paralayup, ba'dehu mezbûr Turak'ı bogazlayup, husûs-ı mezkûr udûl-i Müslimînden şâhidler ile amden katl itdüğü sâbit olup, ba'dehu müteveffâ Turak'ın eytâmına bir mikdâr akçe bedel-i sulh diyü virilüp bu târihle sicill olunup, halâs olmuşlar imiş. Hâliyâ girü şirret ve şekâvet üzredür didikleri ecilden küreğe gönderildi diyü kayd ider.
- 19 — Sülemân b. Yûsuf, eş-şehîr be-Köpekci, an karye-i Buğdaylı, tâbi'-i kazâ-i mezbûr : Mezkûr kendü ikrâriyle bir kaftan ve bir dülbent serika itdüğü müdde'îsi muvâcehesinde şer'ile sâbit olup ve şirret ve şekâvet üzre olduğına bi'l-muvâcehe Müslimânlar şehâdet eyledikleri sicill olunmuşdur.
- 20 — Miftâh Arab, an karye-i Çiftlik, mu'tak-i İbn Sa'deddîn : Mezkûr hırsuz ve harâmîlik ile tamâm iştihâr bulup ve nice kere habsden gaybet itmiş olup, hâliyâ hırsuz ve harâmîdür diyü Müslimânlar bi'l-muvâcehe şehâdet itmeğın sicill olunmuşdur.
- 21 — Hamza b. Emet (امت), eş-şehîr be-Kara-Çomak, an karye-i (ç) : Mezkûr için karyesi halkı «Yaramaz ve şakîdür, bir kimseden at ve deve ve eşek uğrulansa gelüp davarların bunda bulup, ba'zısın aynıyle virüp ve ba'zının dahi ötekin (اوده كين) virüp, subaşılar ve sâhibleriyle bitrişüp ahvâlini sicill itdürmez diyü şevkâ idüp; bizi bundan halâs idi-ver didikleri sicill olunmuşdur.
- 22 — Ahmed b. Mahmûd, an karye-i Günmez (?) : Mezkûr, karye-i mezbûrdan iki inek serika idüp, Kûs (?) nâm karyeye iledüp, birisini bogazlayup etin satarken sâhibleri akabinden irişüp, bir ineği aynıyle diri bulup ve birisinin eti akçesin alup, ehl-i örfe cerîmesin virüp, halâs olmuş imiş. Hâliyâ »Yaramazdur. şakîdür« didükleri sicill olunmuşdur.
- 23 — Muharrem b. Seydî Fakih, an karye-i Zâviye, tâbi'-i mezkûr :

Mezkûr karye-i mezbûrede Aşık (اشق) Ali nâm kimesne-
nin Efendi nâm sabî oğlunu cebren fi'l-i şerî idüp, kendü ıkrâ-
riyle müseccel olduğundan gayri şirret ve şekâvet üzredür» di-
dükleri acilden küreğe gönderilmişdir.

- 24 — İsmâ'il b. Hızır, an karye-i İraş (اراش) : Mezkûr sârik ve
ehl-i fesâd harâm-zâde idüğü şer'ile sâbit olup, sicill olmuştur.
- 25 — İlyas b. İbrâhîm, an karye-i Kaydele (?) : Mezkûr şirret ve
şekâvet ile meşhûr olduğundan gayri, serikası bi'l-muvâcehe
sâbit olup sicill olmuştur.
- 26 — Abdurrahmân b. Yeni (يني), an karye-i Dusiye (?) : Mezkûr,
karye-i mezbûr hatîbi olan Mehmed Fakîh'in evine girüp, Mâ-
hî nâm hâtuna yapışduğı husûs kendü ıkrâriyle müseccel olup,
ehl-i karyeden keyfiyet-i ahvâli su'âl olundukda mezbûr Ab-
durrahmân Habeş Arablari'yle ihtilât idüp, dâ'imâ şirret ve
şekâvet üzre olduğun ve mezbûr hatîbin evine girdüğün bi'l-mu-
vâche şehâdet itdükleri sicill olunmuştur.
- 27 — Ca'fer b. Habîb, an karye-i Gördesün (?) : Mezkûr sârik, ehl-i
fesâd harâm-zâde idüğü şer'ile sâbit olup, sicil olmuştur.

Ber-mûceb-i tezkire-i Re'is Efendi.

XLIII

Ber mûceb-i tezkire-i za'îm-i İstanbul. Fî 23 Zilhicce sene 971.
(Rodos gemisine küreğe virilen mücrimlerdür).

- 1 — Hüseyin [b.] Abdullâh Mezkûrlar balıkçı-evini açup, esbâb
2 — Mustafa [b.] Abdullâh serika itdikleri müseccel olup küreğe
virildi.
- Midüllü gemisine küreğe virilen mücrimlerdür. Fî't-târihi'l-
mezbûr.
- 3 — Dâvûd b. İbrâhîm : Mezkûr kızını satduğı müseccel olmuştur.
- 4 — Kara Deli : Mezkûr kız için «Câriyedür» diyü yalan şehâdet
itdüğü sebebden küreğe virildi.
- 5 — Osmân Kômürçi : Mezkûr hırsuz olup, esbâb serika itdüğü mü-
seccel olmuştur.
- 6 — Turak [b.] Yûsuf : Mezkûr İnegöl'den olup, «Timur nâm sipâhî
katl itdi» diyü getirilmişdir.
- 7 — Pîr Ali : Mezkûr hırsuz şerîki ve yatak olup ve bir nice def'a

habse girüp çıkup örfde i'tirâf itmediği sebebden küreğe virildi.

- 8 — Ali İsâ : Mezkûr İnegöl'den olup, kan husûsı-içün ve yaramaz olup, Süheyl Beg elinden gelmişdür.
 9 — İlyâs Suhte (?) : Mezkûr «yola iner, ev basar ve yaramazlık ider» diyü Müslimânlar şehâdet itdikleri sicill olmışdur.

XLIV

Vilâyet-i Karaman'ı teftiş iden Bayezîd Beg defteri mucibince gelüp küreğe emr olunan mücrimlerdür. El-vâkı' fi 25 Muharremü'l-harâm sene 972.'

Defteri Re'is Efendi'ye virilmişdür.

An kazâ-i Yeni-şehri :

- Mezkûrlar kazâ-i mezbûrdan, karye-i Bayezîdlü'den Pîr Ali b. Çalab-virmiş nâm kimesnenin Kara Moklu (?) kapağı nâm mahalde terekesin biçerken katline amden altı nefer müfsidler üzerine gelüp, katl idüp, ıkrâr ve i'tirâflarıyla sicill olup ve maktûl-ı mezkûrın evlâd-ı sığârı olmağla bi-hasebi's-şer' siyâset lâzım gelmeyip, mezbûr kâtillerin emlâk ve esbâbları sattırılup, maktûl-i mezkûrın eytâmına diyet hükm olunup, kendüler küreğe gönderilmişdür.
- 1 — Osmân b. İskender
 2 — Veli b. Ya'kûb
 3 — Mehmed b. Sevindik
 4 — Timur Han b. Çelebi
 5 — Abdülazîz b. Veli
 6 — Abdi b. Durmuş
- 7 — Receb b. Can Başa, an karye-i Hamzalu : Mezkûr Receb için Müslimânlar dâ'ima şirret ve şekâvet üzre olup, Müslimânlar şerrinden emîn olmaduklarını haber virdüklerinden gayri karye-i mezbûrdan Abdülganî (ç) avratın idlâl idüp ve ba'zı esbâbın alduğı şer'ile sâbit olup müseccel olmışdur.
- 8 — İskender b. Mü'min, an karye-i Büyük Çıgıl : Mezkûr serika töhmeti ile müseccel olduğundan gayri şirret ve şekâvet üzre olduğın haber virdükleri sebebden küreğe gönderilmişdür.
- 9 — Satılmış b. İne Hoca (ابنه خواجه), an karye-i mezkûr : Mezkûr serika töhmeti ile müttehem olup, kendü ıkrâriyle serikası müseccel olduğundan gayri «Hâliyâ girü hırsuzluk üzredür, şir-

ret ve şekâvetden hâli değildir» didükleri sebepten küreğe gönderildi.

- 10 — Mustafa b. Arab, an karye-i Kurdlu (?) : Mezkûr şirret ve şekâvet üzere olup, karye-i mezbûrdan Habîb b. Ramazân nâm kimesnenin (ç) yoluna gelüp, zulm ve te'addî itdüğü şer'ile sâbit olup, müseccel olmağın küreğe gönderildi.
- 11 — Mûsâ b. Deviran, an karye-i Hamzalu : Mezkûr dâ'imâ şirret ve şekâvet üzere olup Müslimânlar şerrinden emîn olmadığından gayri, kul ve câriye zâyi' idenler gelüp bunda bulurlar, sâhibleriyle düzelüp sicill itdirmez, müfsid ve şakîdür» diyü Müslimânlar haber virüp ve kendü ikrârı ile serikasî müseccel olmağın gönderildi.
- 12 — Kara Mahmûd b. Mustafa, an karye-i Kurdılar : Mezkûr serika töhmeti ile müttehem olup, nice def'a subaşılar habsine girüp, gaybet idüp ve «Herbâr ki etrâfda olan kurâda tavar ve esbâblar serika olursa mezbûrın ma'rifeti biledür ve şerrinden Müslimânlar emîn değildir» diyü ehl-i karyesinden kefil olmadukları acilden küreğe gönderildi.
- 13 — Hoca Ali b. Haydar, an karye-i Saruhan : Mezkûr için Müslimânlar bi'l-müvâcehe didilerki hırsuz ve harâmî yatağı olup, Müslimânların kulin ve câriyesin ayardup ve satup ve satduğı yerden aynı ile sâhibleri kulin alup ve ba'zı, mezbûr Ali'nin yüzüne «Beni sen ayardun, bir âhar kimesneye satdun didiklerinden gayri Kulaguz Mahmûd ve Bektaş oğlu nâm kimesneler hırsuzluk ve harâmîlik ile meşhûr ve müte'âref olup, mezkûr ile oldukların kendü i'tirâf idüp, taleb olundukda aslâ ihzârları mümkün olmayup ve hâliyâ mezkûrun şerr u şûrundan Müslimânlar emîn olmayup şirret ve şekâvet üzere olmağın küreğe gönderildi.
- An kazâ-i Seydî-şehri :
- 14 — İbrâhîm b. Mehmed, an karye-i Akçe-pınar : Mezkûr dâ'imâ şirret ve şekâvet üzere olduğundan babası Mehmed'i amdan katl itdüğü kendü ikrârıyla müseccel olup, hâliyâ hîn-i teftişde su'âl olundukda babası Mehmed'i amden katl itdüğüne ikrâr ve i'tirâf idüp, üzerinden zamân geçmekle küreğe gönderildi.
- 15 — Kurd b. İsrâ'îl, an karye-i Surdam (?)
- 16 — Himmet b. İsrâ'îl, an karye-i mezbûr

Mezkûrlar gaybet idüp, ba'dehu ele gelüp, ehl-i karyeden ve sâ'ir a'yân-ı vilâyetden ahvâlleri teftîş olundukda bi'l-muvâcehe didiler ki, «Müfsidlerdür, Müslimânların yoluna inüp, hırsuzluk ve harâmîlikden hâlf olmayup, dâ'imâ Müslimânları rencide idüp, esbâbların serika iderler, defâ'atle ehl-i örf hab-sinden gaybet idüp, hırsuz ve harâmîlerin mu'âvinleri olup, Müslimânlar mezbûrların şerlerinden emîn değıldür» didükleri ecilden küreğe gönderildi.

17 — Mustafa b. Süli : Mezkûr dâ'imâ şirret ve şekâvet üzre olup, ba'zı Müslimânların evlâdı önüne varup, ba'zınun gömleğın ve ba'zınun çemberın alup, herbirinin bir târîkle ırzların pâymâl idüp, husûs-ı mezbûr için ehl-i örf tutup, nâ'ibü's-şer' önünde müseccel olup ve hâliyâ mezbûrın şerrinden Müslimânlar emîn değıldür didükleri sebebden mezbûrın şirret ve şekaveti sâbit ve zâhir olmağın gönderildi.

18 — Hüseyin b. Abdülganî : Mezkûr ehl-i fesâd hırsuzluk üzre olup, dâ'imâ şirret ve şekâvet üzre Müslimânlar şerrinden emîn değıllerdür, ehl-i karyesi dahi vech-i meşrûh üzre olduğın haber virüp, kefil dahi olmadukları ecilden küreğe gönderildi.

Kazâ-i Belviran :

19 — Ham (?) Abdullâh b. Mehmed Fakîh, an karye-i Kozviran, tâbi'-ı mezbûr : Mezbûrun keyfiyet-i ahvâli a'yân-ı vilâyetden su'âl olundukda bi'l-muvâcehe didilerki «Mezbûr Abdullâh sâbıkâ nâ'ib olup, zamân-ı niyâbetinde telbîs ve tezvîr hüccetler yazup ve Müslimânları ehl-i örfe gamz idüp, bir târîkla nice Müslimânların akçesin ve esbâbların ve emlâkın alup, zulm ve te'addî idüp ve hâliyâ girü telbîs ve tezvîrden hâlf olmayup, mezkûrun ifsâdı ve şirret ve şekâveti hadden birün olup, takrîr ve tahrîra kâbil değıldür» didüklerinde fi'l-vâki' mezkûrun telbîs ve tezvîr ve şirret ve şekâveti didüklerinden ziyâde bulunup ve hîn-i teftîşde elinde müzevver sûret-i sicil bulunup, şer' ile sâbit olup ve mezbûrun bi-tarîki't-telbîs nâhâk yere Müslimânlardan hilâf-ı şer'-i şerîf zulmen aldığı akçeler ki tahmînen yıgırmı binden ziyâdedür, ol dahi şer'ile üzerene sâbit olduğdan sonra ashâb-ı hukûka hakları vâsıl olduğda kendüsi küreğe gönderildi.

- 20 — Mustafa b. Sevindik, an karye-i Hamzalı : Mezkûr kaza-i Aladağ'a tâbi' karye-i کوتوشا dan Hacı Mustafa b. Hızır ve Mehmed Halife b. Hızır'ın (ç) bâb evlerin yoldaşı Hüseyin b. İbrâhîm ve (ç) Hacı veli nâm kimesneler ile ihrâk idüp ve ba'zı mücelled kitâbların ve ba'zı esbâbların aldığı kendü i'tirâfiyle hîn-i teftişde sâbit ve zâhir olmagın kürege gönderildi.

XLV

Ber-müceb-i tezkire-i za'im-i İstanbul, el-vâkı' fi 7 Rebi'ulevvel sene 972.

- 1 — Osmân b. Tanrı-virmiş : Mezkûrı Kakivize (Gebze?) den Ali Purtuk Beg'ün kethüdâsı hırsuz yațağıdur diyü getirdüğü ecilden dört ay habsde yatup, hâliyâ küreğe virildi.
- 2 — Mustafa b. Hamza : Mezkûr yankesici olduğı müseccel olup, tokuzyüz yetmiş Ramazânının on üçünde habs olunup, hâliyâ küreğe virildi.
- 3 — Hamza b. Yûsuf : Mezkûrlar İnegöl'den dört nefer mücrimler
- 4 — Memî b. Yûsuf : alup, kan husûsı için getürdülüp, sâbıkâ iki neferi küreğe virilüp, hâliyâ mezkûrlar dahi virildi.
- 5 — Yûsuf Edhem : Mezkûr hırsuz olup, Bursa'dan getirdilüp, müseccel olup küreğe gönderildi.
- 6 — Ferrûh b. Abdullâh : Mezkûr kilit bozup, dükkân açup, esbâb serika itdüğü müseccel olup küreğe virildi.
- 7 — Mustafa Hasan : Mezkûrı (ç) Beylerbeyi Yankesici (ç) getirüp küreğe virildi.
- 8 — Halîl Arab : Mezkûr yankesici olup, Üsküdar Efendisi'nde müseccel olup küreğe virildi.
- 9 — Hasan b. Abdullâh : Mezkûr bir sipâhînin odasını açup ve hamr itdüğü müseccel olup, Osmân kolundan (?) mahbûs olup, küreğe gönderildi.
- 10 — Süleymân b. Sefer : Mezkûr kumarbâz olup, bir def'a sehirden sürülüp, giru gelüp kumar oynadığı ecilden küreğe virildi.
- 11 — Hacı Ali : Mezkûr yankesici olup, müseccel olup, küreğe gönderildi.
- 12 — Ali Purtuk : Mezkûr yankesici olduğı sebebden küreğe gönderildi.

- 13 — Hızır b. Abdullâh : Mezkûr kendüyi kuldur diyü satdurduğı ecilden küreğe gönderildi.
- 14 — Yûsuf b. Abdullâh : Mezkûr bir kimesnenün câriyesin idlâl idüp, tasarruf itdüğü, Efendi'de müseccel olup küreğe buyuruldu.
- 15 — Oruç b. : Mezkûr çuval serika idüp, Harâmi-dere'sinden getürdilüp küreğe gönderildi.
- 16 — Kâsım b. Abdullâh : Mezkûr, Divân'da sinebend (?) kesdiğı Efendi'de müseccel olup, küreğe gönderildi.
- 17 — İlyâs b. Abdullâh : Mezkûr Silivri kadılığına tâbi' karye-i Balabanlı'dan olup, avratını (?) katl itdi diyü getirdilüp küreğe gönderildi.
- 18 — Hasan b. Abdullâh : Mezkûr Vize kadılığına tâbi' karye-i Ortalu'dan olup, avratını değnek ile urup, katl itdüğü ecilden küreğe gönderildi.
- 19 — Ali b. İskender Kasab : Mezkûr ev açup hırsuz olduğı ecilden küreğe gönderildi.

XLVI

Vilâyet-i Karaman'ı teftiş iden (ç) defteri mücibince gelüp, küreğe emr olunan mücrimlerdür. Fî 15 Rebî'ulevvel sene 972. Nefs-i Konya der mahalle-i Akbaş :

- 1 — Mustafa Abdullâh, Rumeli : Mezkûr için mahallesi halkı Rûmeli'nden gelmiş bir levenddür, nice müddet âmiller ile yürüyüp, ba'dehu evlenüp mahallemize geleliden [berü] şirret ve şekâvet ve fesâddan hâlî olmayup, nice Müslimânların evine girüp, esbâbın serika idüp ve ba'zı Müslimânların avratlarına ulaşup âmiller ile sicil itdirmez diyü bi'l-muvâcehe şehâdet itdükleri ecilden küreğe gönderildi.

Mahalle-i Hatunlar

- 2 — Ali Nâsır Kürt : Mezkûr Konya ovasından iki öküz uğrulayup, Larende'ye varup bey' itmiş iken sâhibi varup bulup getirüp, şer'ile sâbit idüp, su'âl olundukda «Arablar köyünde Nebî nâm kimesneden satun aldım, ehl-i karye dahi bilür» didikde, mezkûr Nebî ve ehl-i karye «Bizüm bundan haberimiz yokdur»

diyü cevâb virüp, subûte kâdir olmayup, hırsuzluğu (?) mukarrer olmağın küreğe gönderildi.

Mahalle-i Mehmedlü tâbi'-i Konya

- 3 — Peltek Bektaş : Mezkûr Peltek için ehl-i karyesi ve andan gayri üç karyenün halkı cem' olup, müfsid ve şâki ve kuttâu't-tarîk hırsuzluğu ve harâmîliği zâhir olup, nice def'a subaşı habsine virmiş idik. Bir tarikle halâs olur» diyü şehâdet itdükleri ecilden küreğe gönderildi.

Karye-i Arpalar, tâbi'-i Konya

- 4 — Mercan b. Abdullâh : Mezkûrun amden katl-i nefis itdüğü müseccel olup, ehî-i fesâd olduğına bî-garaz Müslimânlar şehâdet idüp, el-ân mevlâsı olan Hüdâ-virdi dahi «Zabtına kadir degilüm» dimeğın küreğe gönderildi.

Karye-i (ç)

- 5 — Ali b. Veli

- 6 — Tanrı-virmiş b. (ç), eş-şehîr bi-Kayış (?)

Mezkûrlar için ehl-i karyesi «Serîr ve şakîlerdür, mezkûr Ali'nin hakkında Hani binti Ahmed'in esbâbın serika itdüğüne sicil dahi vardur diyü sûret-i sicil ibrâz idüp ve mezbûr Tanrı-virmiş'in de elinde Ali'nin serika itdüğü esbâblardan esbâb bulunmuşdur» diyü şehâdet itdükleri sebebden küreğe gönderildi.

Karye-i Ortaköy, tâbi'-i kazâ-i Andugı, der livâ-i Niğde

- 7 — Nasûh Yusuf : Mezkûr sâbıkâ bir hürrü'l-asl kimesneyi bey' itdüğü Konya mahkemesinde sâbit olup, kal'ada habs olunmuş idi, hâliyâ küreğe gönderildi.

XLVII

Ber müceb-i tezkire-i za'îm-i İstanbul, sene 972.

- 1 — Ahmed [b.] Mehmed Mezkûrlar Bursa'lı olup, ellerinde
2 — Mahmûd [b.] Mehmed mesrûk katır bulunmağın Kurd-oglı
gemisine virildi.
3 — Hasan [b.] Abdullâh : Mezkûr Kadri Çelebi'nin kulu olup, bir kimesnenün evine girdüğü ecilden Bursa'dan Kubad Beg göndermeğın Kurd-oglı gemisine virildi.

XLVIII

An ser-çavuşân-ı dergâh-ı âlî. Fî gurre-i Rebî'ulâhîr sene 970.

- Mezkûrlar yayalar olup, zikr olunan İsmâ'il hırsuzlukda tutulup, mezbûr Budak için yoldaşımdur demekle mezkûrlar Mi-dillü gemisine küreğe buyuruldu. El-vâkı' fî 22 Zilhicce sene 968.
- 1 — İsmâ'il b. Hasan
2 — Budak b. Bayram

Bunda olan defterlerde aranup bulunmamagın subaşından gelen tezkire mûcibince kayd olundu.

XLIX

Sekbân Ali Beg Divân-ı Humâyûn'a getirüp küreğe gönderilen Mücrimlerdir. Fî gurre-i Ramazân sene 972.

Karye-i Kemâller, der kazâ-i Çorlu

- 1 — Bali veled-i İsmâ'il : Evine levend getirüp, yemek ve içmek eylediği ecilden gönderildi.

Karye-i Kurtulmuşlar, der kazâ-ı Hashâ-ı İstanbul

- 2 — Yahyâ veled-i Ekşi Ali İmâmlarının kısıragını yardan uçurup öldürdükleri ecilden küreğe...

Mezbûrlar kefile virilüp itlâk buyuruldu. Ber mûceb-i tezkire-i Re'is Efendi fî 24 Receb 973.

- 4 — Deli Süleymân b. Mehmed, karye-i İsâca (?), tâbi'-i Çorlu :
5 — Mustafa b. İbrâhîm, Karye-i Kemâller, tâbi'-i mezbûr :
Çorlu kurbında bir saraç öldürmüşler, mezkûrlardan isnâd iderlermiş.

İtlâk buyuruldu. Fî 8 Receb sene 974.

Heme be-takrîr-i Ali Beg el-mezbur.

- 6 — Hüseyin b. Mehmed : Diğer Hüseyin nâm kimesne (ç) bir mekânda konup yaturken mezkûr (ç) Hüseyin bargirine binüp gaybet eylediği ikrâriyle sâbit oldu diyü İstanbul kadısı nâ-

ibi sûret-i sicil göndermeğın Pırı Çavuş elinden küreğ'e gönderildi. Fı 7 Ramazân sene 972.

- 7 — Franko veled-i Yorgi : Mezkûr zimmî aynı binti Abdullâh nâm müslime Hatun ile bir döşek içinde yaturken tutulduğına İstanbul kâdısı nâ'ibi sicil itdükde mezbûr zimmî İslâma gelmeğın sünnet olup, küreğ'e konulmak buyuruldu. Fı 14 Şa'bân sene 972.

Ber müceb-i tezkire-i Re'îs Efendi

L

Ber müceb-i tezkire-i za'îm-i İstanbul, sene 972.

- 1 — Hasan b. Hasan
- 2 — Oruç b. Abdullâh
- 3 — Mihâl Yuvan
- 4 — Rayko Nikola
- 5 — İstati
- 6 — مارمی لوروسان
- 7 — داری دیواری

Mezkûrlar Filibe'de ev basup ol sebebden getürdülmeğın küreğ'e konulmak buyuruldu.

- 8 — Mehmed b. Şa'bân : Mezbûr, Bursa zindânından tutsak kaçırup getirilmiş idi, küreğ'e buyuruldu.
- 9 — Tur Bali b. İlyâs : Mezkûr hırsuz şeriki olup, ol sebebden getirilmiş idi, küreğ'e buyuruldu.
- 10 — Nasûh b. Mehmed : Mezkûr bir kimesnenün avratına varup, ol sebebden habs olunmuş idi, küreğ'e buyuruldu.
- 11 — İlyâs b. Mehmed : Mezkûrun elinde serika esbâb bulunup, habs olunmuş idi, Küreğ'e buyuruldu.
- 12 — (ç) : Mezkûr Karahisar'da bâzârgânlar (ç) getirilüp habs olunmuş idi, küreğ'e buyuruldu.

İtlâk buyuruldu.

- 13 — Ali b. Kurd : Mezkûr Pazarcık'dan olup, yola iner diyü Abdülvâsî çavuş getürmüş idi, küreğ'e buyuruldu.

- 14 — Abdi Ermeni : Mezkûr Diyârbekir'den olup, mal buldı (?) diyü getirilmiş idi, küreğe buyuruldu.

İtlâk buyuruldu. Fî 13 Ramazân 974.

- 15 — Hüseyin b. Ali Mezkûr Turhal kadılığında olup, müzevvir olduğu sebepten getirilmiş, küreğe buyuruldu.

Kîsesi virilip, itlâk buyuruldu. Fî 3 Ramazân sene 973.

- 16 — Muzaffer b. Receb : Mezkûr Kastamonî'dan yaramazdur diyü arz olunup, habs olunmuş idi, küreğe buyuruldu.

Kîsesi virilip itlâk buyuruldu. Fî târîhî'l-mezbûr.

- 17 — Ferrûh-zâd b. Calab-virdi : Mezkûrlar Bozok'dan müzevvir-
dür, telbîs da'vâ iderler diyü geti-
rilip habs olunmuş idi, küreğe
buyuruldu

- 19 — Nazar b. Nasrullâh Mezkûrlar Bakır-kuresi'nden diyü ge-
tirilip habs olunmuş i[di küreğe] bu-
yurdular.

- 20 — İlyâs b. Nasrullâh
- 21 — Veled b. İmirze : Mezkûr Bozok'dan olup, eyü kimesne değıl-
dür diyü Çorum beyi gönderüp habs olunmuş idi, küreğe buyu-
ruldu.

- 22 — Seyfi Kallâb : Mezkûrlar kallâblar olup, gümüş arayıcı
23 — Ahmed Hilâlî : Mahmûd Beg yedinden habs olunmuşlardı,
küreğe buyuruldu.

- 24 — ماتو باسمی : Mezkûr Novaburde'den gelen kallâblardandır,
küreğe buyuruldu.

İtlâk buyuruldu, Fî 2 Rebî'ulâhîr sene 975.

- 25 — Yusuf b. Abdullâh

- 26 — Osmân b. Abdullâh

Mezkûrları, Vize beğı köy basdı diyü göndermiş idi, küreğe
buyurdular.

- 27 — Hüseyin b. Himmet : Mezkûrlar yankesici olup, habs olun-

- 28 — Bayram b. İskender : mışlardı.

- 29 — Ali b. Kāsım : Mezkûrlar Silifke'den sancağı begi kethüdası evim basdılar diyü getirmegin habs olunmuşlardı, küreğe buyuruldılar.
- 30 — Veli b. Kāsım :
- 31 — İsmâ'il b. Mehmed : Mezkûrun evinde serika esbâbı bulunup, sicil olunup, hasb olunmuş idi. Küreğe buyuruldu.
- 32 — Hızır : Konya kadısı arz gönderüp, Konya'da sâkin olan Kubad nâm hırsuz ugruladığı esbâb ve davarı mezbûr Hızır'a virdüm diyü ıkrâr idüp ve mezkûr Hızır dâ'imâ Kubad'ın yatağı olup, uğruladığı esbâb ve davarı alup, ahar vilâyetde satup ve bundan mâ-adâ *فایزانی* nâm fâhişe hatunı olup, mezkûrun ma'rifeti ile fısk meclisine varup, tutulup, mirâren sicil olundukda şehirden sürülüp girü geldükde (ç) subaşısı habs eyledükde (ç) gaybet idüp ele gelmediğin (ç) İstanbul'da bulunup, küreğe emr [olundu.] Fî 9 Ramazân sene 972.
- 33 — Ali b. Bostan : Mezkûrun elinde serika ferâce bulunup, sicil olunup, nabs olunmuş idi, küreğe buyuruldu.

Defteri Re'is Efendi'ye virmek için subaşıya virildi.